ХАЛҚЛАР ҚАРДОШЛИГИ—МАДАНИЯТЛАР ҚАРДОШЛИГИ

Бугун Алишер Навоий номли Давлат академик Катта опера ва балет театрида республикамизда ўтадиган Озарбайжон ССР адабиёти ва санъати кунлари тантанали равишда очилади

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 125 (4224)
4 ИЮНЬ, 1980 й.
ЧОРШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Бахоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

МАРҲАБО, АЗИЗЛАР!

Совет Ўзбекистонц санъат усталари қардош республикадан келган ўз ҳамкасбларини энг қадрли меҳмон сифатида кутиб оляптилар. Санъат тили ҳамма халқлар учун тушунарли. Прогрессив санъат халқларнинг тенглиги ва қардошлиги, гуманизм ва интернационализм ғояларидан ажралмасдир.

Қардош Озарбайжон халқи вакилларининг ижодини биз жуда яхши биламиз. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР халқ артисти Рашид Бейбутов, СССР халқ артисти, Давлат мукофотлари лауреатлари Ниёзий, СССР халқ артисти Муслим Магомаев ва бошқаларнинг номи ҳар бир хонадонда меҳр-муҳаббат билан тилга олинади. Бугун улар бизнинг меҳмонимиз. Биз ҳамкасбларимизга улкан ижодий муваффақиятлар, кўп миллатли совет санъатининг гуллаб-яшнаши йўлида катта ютуқлар тилаймиз.

С. ЭШОНТЎРАЕВА, СССР халқ артисти, СССР Давлат мукофоти лауреати.

ИККИНЧИ ВАТАНИМ

Халқлар бир-бири билан дўст тутинганда уларнинг адабиёт ва санъатлари ҳам дўстлашади. Озарбайжонлик дўстларимиз тошкентликларга байрамларга хос ўн кунни совға этишмоқда. Ўн кунликнинг ранг-баранг ва сермазмун программаси қардош республиканинг таниқли артистлари, адабиёт ва санъат арбоблари билан учрашувга минг-минглаб томошабинларни ўзига жалб этади. Бизнинг бригадамиз ҳам ана шу томошабинлар орасида бўлади.

Менинг миллатим озарбайжон. Шунинг учун дўстларим мендан Озарбайжон диёри ҳақида, халқимизнинг миллий одатлари ҳақида, адабиёти ва санъати ҳақида тез-тез суриштириб туришади. Ўйлайманки, бу сафарги декада ана шу ўртоқларимнинг саволларига батафсил жавоб бўлади.

Менинг Тошкентга келганимга кўп вақт бўлди. Бу шаҳар мен учун иккинчи Ватан, тошкентликлар эса ака-ука, опа-сингил бўлиб қолишган. Ўзбекистон пойтахтида мен қурувчи дўстларим билан жуда кўп нодир осмонўпар бинолар, уй-жойлар, мактаб, болалар боғчалари, бошқа объектларни бунёд этганмиз.

Келаси йили Тошкентда тўрт минг ўринли мамлакатимизда энг катта кино-концерт зали ишга тушади. Ҳозир ана шу гранит ва мармардан тикланадиган нодир бино қурилишида Тошкентнинг ўнлаб меҳнат коллективлари иштирок этяпти. Бизнинг бригадамиз ҳам ана шу объектда ишлаяпти.

Толиб Гусейн ўғли ТОЛИБОВ, «Ташсантехгазмонтаж» тресты 1-монтаж бошқармасининг бригадири, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган қурувчи.

ДЎСТЛИК—СОВЕТ КИШИЛАРИ БАРЧА ҒАЛАБАЛАРИНИНГ МАНБАИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида учрашув

3 июнь куни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида Озарбайжон ССРнинг Ўзбекистон ССРда ўтказиладиган адабиёт ва санъат кунларида қатнашиш учун келган Озарбайжон ССР делегацияси билан, қардош республика ижодий союзларининг раҳбарлари, таниқли маданият арбоблари билан учрашув маросими ўтказилди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан, Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашлари номидан меҳмонларни, улар орқали қардош республика меҳнаткашларини самимий табриклади, уларга сиҳат-саломатлик, коммунистик қурилишнинг барча соҳаларида янги ижодий муваффақиятлар тилади.

ТОШКЕНТ. 1980 йил 3 июнь. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида Озарбайжон ССР делегациясининг қабул қилиниши. (ЎзТАГ фотоси).

Ш. Р. Рашидов Ўзбекистонда ўтказилаётган Озарбайжон адабиёти ва санъати кунларининг ғоят катта ижтимоий-сиёсий аҳамиятга эга эканлигини таъкидлаб, маданият ва санъат арбобларининг қардош республикаларда ўтказилаётган бошқа учрашувлари каби ҳозирги тантаналар ҳам миллий маданиятларнинг яқинлашуви ва бир-бирини бойитишидан иборат объектив жараённи жадаллаштиришга ёрдам беради, деб уктириб ўтди.

Биз, деди Ш. Р. Рашидов, Совет Озарбайжонининг эришган муваффақиятларидан хурсандмиз. Совет Озарбайжони ҳали яқиндагина бутун мамлакат билан биргаликда Озарбайжон Республикаси ва Компартиясининг 60 йиллигини нишонлади. Озарбайжон йил сайин юксалмоқда. Ватанимизнинг ягона халқ хўжалик комплексини ривожлантиришда Озарбайжоннинг қўшаётган ҳиссаси тобора салмоқли бўлиб қолмоқда. Бу — ишчилар, колхозчилар, халқ зиёлилари фидокорона меҳнатининг натижаси, КПССнинг жанговар отряди — Озарбайжон Коммунистик партияси самарали фаолиятининг натижасидир. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат Гайдар Алиевич Алиев Озарбайжон Коммунистик партиясига етакчилик қилмоқда. Биз барча иттифоқдош республикаларнинг ютуқлари каби бу муваффақиятларда ҳам улуғ Лениннинг васиятлари амалга ошганлигини, ленинча доно миллий сиёсат тантана қилганлигини кўриб турибмиз. Бу муваффақиятлар совет кишиларининг комил ишонч билан бизни коммунизм сари бошлаб бораётган жонажон Коммунистик партияга чексиз садоқатини ёрқин исбот этади.

Озарбайжон ва Ўзбекистон меҳнаткашлари барча совет халқлари билан биргаликда Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 110 йиллигини, совет халқи Улуғ Ватан урушида қозонган Ғалабанинг 35 йиллигини жуда катта муваффақиятлар билан нишонладилар. Биз йил сайин мустаҳкамланиб бораётган халқлар дўстлиги барча муваффақиятларимизнинг манбаи эканлигини доим яхши биламиз ва буни асло эсдан чиқармаймиз. Кўп миллатли совет оиласининг қардошларча ёрдами, ва аввало олижаноб улуғ рус халқи барча халқ ва миллатларга кўрсатаётган беғараз, саховатли ёрдами республикаларимиздан ҳар бири учун қандай аҳамиятга молик бўлиб келаётганлигини яхши биламиз ва доимо эсда тутамиз.

Ўзбекистон меҳнаткашлари ўзларининг мусобақадош дўстлари билан учрашувни сабрсизлик билан кутган эдилар. Улар партия XXV съездининг қарорларини амалга ошириш соҳасида фидокорона меҳнат қилмоқдалар, ўзларининг куч-ғайратларини ўнинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш, ўрток Л. И. Брежневнинг кўрсатмаларини шараф билан бажаришга сафарбар қилмоқдалар. Саноат ходимлари маҳсулот ишлаб чиқариш юзасидан беш йиллик топширигини муваффақиятли тугалладилар. Қурувчилар, янги ерларни ўзлаштирувчиларнинг социалистик мусобақаси кенгайиб кетди. Деҳқонлар мўл пахта, дон ва бошқа экинлар ҳосилини Ватанга сотишга қатъий бел боғлаганлар. Республика чорвадорлари Леонид Ильич Брежневнинг пойтахт области меҳнаткашларига йўллаган табригидан илҳомланиб, гўшт, сут, жун етиштиришни жадаллаштирмоқдалар. Республика чорвадорлари бу йил анча катта муваффақиятларга эришдилар.

Озарбайжонлик дўстларимиз билан учрашув халқларимизнинг монолит бирлигини, уларнинг ўз муваффақиятларини кўпайтиришга, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXVI съездини муносиб кутиб олишга астойдил интилаётганлигини намойиш қилувчи янги ёрқин далилдир.

Сизлар, деди Ш. Р. Рашидов, меҳнаткашларимиз билан, Ўзбекистон адабиёти ва санъати арбоблари билан дилкаш самимий мулоқотда бўласизлар. Ҳар икки республика бадиий зиёлилари намояндаларининг маслаҳатлашиб оладиган, бир-бирлари билан баҳам кўрадиган ишлари бор. Сизлар борган ҳамма жойда энг азиз меҳмонлардек кутиб олинасиз.

Озарбайжон ССР делегациясининг раҳбари, Озарбайжон Компартияси Марказий Комитетининг секретари К. М. Багиров Озарбайжон Компартияси Марказий Комитети, Озарбайжон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан, адабиёт ва санъат кунлари қатнашчилари номидан қардош ўзбек халқига қизғин салом топширди, ўзбек халқининг Ленин партияси режаларини амалга оширишда янгидан-янги муваффақиятларга эришувини тилади. К. М. Багиров республикада Озарбайжон ССР адабиёти ва санъати кунларини ўтказишга таклиф қилганликлари учун, ўзбек диёрида Озарбайжон вакиллари шоду хуррамлик билан кутиб олинаётганлиги учун Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетига, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советига чин кўнгилдан ташаккур билдирди. У Совет Озарбайжонининг экономика, фан ва маданиятни ривожлантириш соҳасида эришган муваффақиятлари тўғрисида гапирди. К. М. Багиров Боку коммунасининг раҳбарлари — революциянинг оташин баходирлари, пролетар интернационализмининг байроқдорлари тасвирланган ва мисга ўйиб ишланган паннони ҳамманинг гулдурос қарсаклари остида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетига совға қилиб топширди.

Учрашувда СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг секретари Н. М. Грибачев сўзга чиқди. Ўзбек ва озарбайжон адабиёти, унинг моҳир усталари билан дўстлик ришталари, деди у, кўп йиллардан буён мени улар билан маҳкам боғлаб келмоқда. Мен ана шу дўстлик байрами Ўзбекистон ва Озарбайжон маданиятларини бойитишини, кўп миллатли совет адабиётининг муштарак бахт-саодатига хизмат қилишини астойдил истайман. Мен Озарбайжон ва Ўзбекистонда РСФСР адабиёти ва санъати кунларида иштирок қилишга муяссар бўлган эдим. Ана шу ажойиб учрашувларни ҳануз самимият билан эсга оламан. Ўзбеклар диёридаги ушбу тантаналар совет маданиятини ривожлантиришга муносиб ҳисса бўлиб қўшилишига аминман.

Учрашувда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, И. Б. Усмонхўжаев, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Р. Ҳ. Абдуллаева, Озарбайжон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Ф. Г. Аҳмедов қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

ТОШКЕНТ АЭРОПОРТИДА КУТИБ ОЛИШ

3 июнь куни Тошкент аэропортини баҳорнинг зангори осмони-ю, ёзнинг қирмизи шафағини ўзида мужассамлаштирган гулдасталар, ранг-баранг байроқлар безаб турди, ўзбеклар диёрининг қадимий удумига кўра байрамларда чалинадиган тилларанг карнай-сурнайларнинг садолари янграб турди. Ўзбекистонда очиладиган Озарбайжон ССР адабиёти ва санъати кунлари қатнашчиларини кутиб олиш учун Тошкент меҳнаткашларининг вакиллари бу ерга келдилар. Махсус самолёт қардош Озарбайжон намояндаларини олиб келди. Улар Каспий нефтчиларидан, Сумгаит химикларидан, Муғон пахтакорларидан, Боку машинасозларидан, Жайронҷел чорвадорларидан, Қорабоғ соҳибкорларидан, Ленкоран чойкорларидан, яқиндагина Озарбайжон ССР билан Озарбайжон Компартиясининг 60 йиллигини нишонлаган республиканинг барча меҳнатчиларидан Ўзбекистонга қуллуқ қилиб салом келтирдилар.

Озарбайжон Компартияси Марказий Комитетининг секретари К. М. Багиров бошчилигидаги Озарбайжон ССР делегацияси составида Озарбайжон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Ф. Г. Аҳмедов, партия ва совет ходимлари, ижодий союзларнинг раҳбарлари, ишлаб чиқариш илғорлари бор. Озарбайжоннинг таниқли маданият арбоблари республика пойтахтига меҳмон бўлиб келдилар.

Озарбайжон адабиёти ва санъати кунлари қатнашчиларининг келиши шарафига ўтказилган митингни Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари У. Умаров очди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов меҳмонларни Ўзбекистон меҳнаткашлари номидан табриклади.

Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари К. Яшин Озарбайжон намояндаларини самимий табриклаб, уларга эзгу тилаклар билдирди.

Озарбайжон Компартияси Марказий Комитетининг секретари К. М. Багиров очиқ чеҳра билан ва иззат-икром билан кутиб олинганликлари учун миннатдорчилик изҳор этди. Ўзбекистон ССРда Озарбайжон ССР адабиёти ва санъати кунларини биз катта ва шонли юбилей — Озарбайжон ССР билан Озарбайжон Коммунистик партиясининг 60 йиллиги нишонланган йилдаги ижодий ҳисобот деб биламиз, — деди у. Бу юбилей оғамиз улуғ рус халқи бошчилигидаги Советлар мамлакати халқлари дўстлиги ва қардошлигининг ҳақиқий байрами бўлди. Юбилей тантаналари шонли революцион, меҳнат ва интернационал анъаналарга астойдил садоқатнинг, озарбайжон халқи, СССРдаги барча халқлар Коммунистик партия, унинг ленинчи Марказий Комитети, улуғ Ленин ишининг содиқ давомчиси, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўрток Л. И. Брежнев бошчилигидаги Марказий Комитет Сиёсий бюроси теварагида маҳкам жипслашганликларининг яққол, жозибадор намойишига айланди.

Биз аминмизки, ўзбек маданиятининг Озарбайжондаги кунлари каби Озарбайжон маданиятининг Ўзбекистонда бошланадиган кунлари ҳам Ватанимиз халқлари қардошлигини, уларнинг КПСС XXV съезди қарорларини, ўнинчи беш йиллик топшириқларини амалга ошириш учун курашдаги самарали ҳамкорлигини мустаҳкамлашдан иборат буюк ишга кўмаклашади.

Митингда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Р. Ҳ. Абдуллаева ҳозир бўлди.

(ЎзТАГ).

Суратда: митинг пайти.

В. Молгачев фотоси.

Озарбайжон ҳақида ҳикоя

ЎЗБЕКИСТОН ССРДА СОВЕТ ОЗАРБАЙЖОНИ АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ КУНЛАРИГА БАҒИШЛАНГАН МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

3 июнь куни Ўзбекистон ССРда „Озарбайжон ССР адабиёт ва санъати кунларига бағишланган матбуот конференцияси ўтказилди. Озарбайжон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Ф. Г. Аҳмедов қардош республика меҳнаткашлари экономика, фан ва маданиятни ривожлантириш соҳасида эришган муваффақиятлар тўғрисида журналистларга сўзлаб берди. У айтдики, Ўзбекистонда Озарбайжон адабиёти ва санъати кунлари — халқларимиз маданий ҳаётидаги катта байрамдир.

«Озарбайжон кенг одим ташлаб бормоқда!» — КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг ана шу сўзлари республиканинг тўққизинчи ва ўнинчи беш йилликлар мобайнида эришган катта ютуқларини ифода этади, бу сўзлар Озарбайжон совет ҳокимиятининг 60 йили мобайнида босиб ўтган шонли тарихий йўлга якун ясайди деса бўлади. Чор Россиясининг собиқ қолоқ чекка ўлкаси бўлган Озарбайжон бугунги кунда нефть ва газ, нефтни қайта ишлаш ва химия, машинасозлик ва металлургия, электр энергия ва асбобсозлик, микроэлектроника, енгил ва озиқ-овқат саноати, бошқа кўпгина замонавий истиқболли тармоқлар ўлкасидир.

Совет ҳокимияти йиллари мобайнида Озарбайжонда саноат ишлаб чиқариши ҳажми 156 баравар ўсди. Эндиликда республика саноат маҳсулотининг 350 турини 65 мамлакатга етказиб бермоқда. Қишлоқ хўжалигининг ялпи маҳсулоти ҳажми революциядан аввалги даражага нисбатан етти баравардан зиёд ошди. Дон, пахта, узум, сабзавот, чой, цитрус меваларни тобора кенгроқ кўламларда етиштирмоқда. Ўтган йили «оқ олтин»дан ва узумдан рекорд ҳосил етиштирилди.

Совет ҳокимияти ғалаба қилгунга қадар аҳолисининг тўқсон проценти ўқиш ва ёзишни билмаган Озарбайжон ёппасига саводхон ўлка бўлиб қолди, бу ерда аҳолининг ярми ўқимоқда. Ҳозир республикада ўн етгита олий ва етмиш бешта ўрта махсус ўқув юртлари ишлаб турибди. Фанлар академияси Озарбайжон илмий ҳаётининг маркази бўлиб, унда ўнлаб илмий муассаса тадқиқотчилик ишларини амалга оширмоқда. Озарбайжон адабиёти ва санъати усталарининг асарлари мамлакатимизда ва чет элларда жуда машҳурдир. Озарбайжон маданиятининг кўпгина етакчи арбоблари ҳозир Ўзбекистонга меҳмон бўлиб келдилар.

Озарбайжон ССР министрликлари ва идораларининг, ижодий союзларининг раҳбарлари журналистларнинг саволларига жавоб қайтардилар. Улар шуни таъкидладиларки, икки қардош республика маданият арбобларининг Ўзбекистондаги учрашуви совет халқлари бузилмас дўстлигини янада мустаҳкамлаш ишига хизмат қилади. Бундай учрашувлар, деб таъкидлашди матбуот конференциясида сўзга чиққан нотиқлар, адибларнинг, санъат усталарининг совет маданиятини янада ривожлантириш вазифаларини муваффақиятли ҳал этишларига имкон беради. Шундай учрашувлар қардош халқлар миллий маданиятларининг бир-биридан баҳраманд бўлишига ва бир-бирларини бойитишига ёрдам беради.

(ЎзТАГ).

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

⊙ Халқаро экипаж орбита бўйлаб учишни муваффақиятли тугаллаганлиги, космонавтлар Кубасов ва Фаркаш Ерга қайтиб тушганликлари ҳақида ТАСС ахбороти, икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони СССР космонавт учувчиси В. Н. Кубасовни Ленин ордени билан, ВХР граждани тадқиқотчи космонавт Берталан Фаркашга Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони бериш тўғрисида СССР Олий Совети Президиумининг Фармонлари эълон қилинган.

ФУТБОЛ

Кеча Тошкентнинг «Пахтакор» командаси футбол бўйича СССР чемпионатининг навбатдаги турида Донецкнинг «Шахтёр» командасини қабул қилди. Учрашувда ҳисоб очилмади — 0:0.

• Депутат ва ишлаб чиқариш

Байроқдорлар

Пойтахтимиздаги транспорт йўллари қурилишига ихтисослаштирилган трест коллективи 1979 йил хўжалик планини муваффақиятли бажариш учун республика социалистик мусобақасида ғолиб чиққанлиги учун Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини олишга муваффақ бўлган эди. В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллиги шарафига беш йиллик планларини бажаришда эришган юксак ютуқлари учун Тошкент шаҳар партия комитети ва шаҳар ижроия комитети томонидан Ленин Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди. Коллектив бундай ютуққа трест партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, хўжалик раҳбарларининг давлат планлари ва қабул қилинган социалистик мажбуриятларнинг коллектив томонидан муддатидан илгари бажарилиши йўлида бутун куч—ғайратларини сарфлаганликлари туфайли эришди.

Кўп минг кишилик коллектив ўртасида олиб борилаётган социалистик мусобақада коммунистлар қатори халқ депутатлари олдинги сафда бормоқдалар. Илғор бригадалар ва ишчилар планнинг ошириб бажарилишига катта ҳисса қўшмоқдалар. Доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллиги шарафига тўрт бригада беш йиллик планнинг муддатидан илгари бажарганликлари ҳақида рапорт бердилар. Булар—ҳозирда ўн биринчи беш йиллик ҳисобига меҳнат қилаётган 71-қурилиш бошқармасидан шаҳар Совети депутати Тонготар Эсенбоев, Октябрь район Совети депутатлари, термоизоляция қурилиш бошқармасидан София Нуъмонова, 2-қурилиш бошқармасидан электрик Александр Батраков, ишчи Нина Ашахмина, Антонина Олентьева ва бошқалардир. Илғор коллективлар қатори, трестнинг 96 ишчиси Ленин Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

Бугунги кунда «Халқлар дўстлиги» майдонида бўлган киши ўзини жўшқин ҳаёт қучоғида ҳис этади. Ҳақиқатан ҳам бу масканда шаҳримизнинг барча қурилиш трестларидан энг илғорларнинг илғорлари фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Мана, Н. Мустафоева бригадаси аъзолари тиним билмай ободонлаштириш ишларини олиб бормоқдалар. Улар республика Пионерлар саройи атроф-теварагини ободонлаштирдилар. Бу ишларни белгиланган муддатда «аъло» сифатда бажаришди. Пионерлар саройи Октябрь районининг кўрки бўлиб қолмоқда.

—Бизнинг 71-қурилиш бошқармамиз коллективи беш йилликнинг якунловчи йилида айниқса суръатни ошириб юборди,—дейди Октябрь район Советининг депутати, ишчи Антонина Пименовна Олентьева. Иш суръати ва сифатини оширишда Мирзоҳид Ходиев, Болабек Бектурғонов, Земфир Габасов, Евгений Скринников, Иннокентий Пак ва бошқа бригадаларнинг коллективлари катта ҳисса қўшмоқдалар.

Антонина Пименовна меҳнат қилаётган бригада 12 кишидан иборат. Унинг аъзолари аҳил, уюшқоқ, интизомли, энг муҳими ҳар қандай ишни уддалай олишади. Коллектив аъзоларига Болабек Коннбекович Бектурғонов раҳбарлик қилмоқда.

— Коллективнинг ҳар бир аъзоси аралаш касбни эгаллаган, касб маҳоратини тинмай ошириб бормоқда,—дейди бригада бошлиғи Б. Бектурғонов. — Бу ютуқларимиз омили бўлаётир. Лекин баъзи эътирозларимиз ҳам бор. 71-қурилиш бошқармасининг бунёдкорлари кундалик-ҳафталик иш графигининг бажарилиши масаласида саноат қурилиш материаллари комплекти бирлашмасига эътироз билдирмоқдалар. Бизга эрта билан: «Бугун асфальт ва майдаланган тош ёки шағал келтирилиши учун заявка берилган», дейишади. Баъзи пайтларда асфальт машина, грейдерлар кун бўйи бекор туради. Қурилиш материаллари келмайди ёки 50 тонна ўрнига атиги 15 тонна келтирилади, вассалом, дейишмоқда қурувчилар.

Ҳақиқатан ҳам кун бекорга кетади, мўлжалдаги иш бажарилмайди ва бу ўз навбатида объектнинг фойдаланишга топширилишига салбий таъсир кўрсатади.

Трест коллективи ишдаги мавжуд қийинчиликларга қарамай, беш йилликнинг тўртинчи йилида эришган меҳнат ютуқларини якунловчи йилда янада мустаҳкамлаш ва оширишга астойдил азму қарор қилган. Буни қуйидаги мисолдан ҳам билиш мумкин. Коллектив 1980 йил ишлаб чиқариш планини йил бошида белгиланганидек 25 декабрда эмас, балки 20 декабрда уддалашга аҳд қилди. Трест коллективи берган сўзининг устидан чиқишига ҳеч қандай шак-шубҳа йўқ. Чунки илғор коллектив бу йилги эришган меҳнат ютуқларини КПССнинг бўлажак XXVI съездига ҳадя қилади.

А. ОБИДХЎЖАЕВ.

Конвейердан янги тушди

ҚУЛАЙ ВА ИХЧАМ

Буюмлар ассортиментининг бойиши — коллективнинг изланишини, эҳтиёжга яраша кўплаб кенг истеъмол буюмлари етказиб бериш учун ҳаракат қилаётганлигини кўрсатади. Маҳаллий саноат министрлигига қарашли кўн-галантерея фабрикаси бу йўлда тинмай изланяпти. Ҳозирда фабрикада 20 хил га яқин буюм ишлаб чиқариляпти. Бу рақам яна биттага ортди. Фабрикада сунъий мўйнадан кичкинтойларнинг қоракўл пальтосини ишлаб чиқариш йўлга қўйилди.

Айниқса, миллий ковушга бўлган талаб ҳам ортиб боряпти. Давлат Сифат белгиси билан чиқарилаётган аёлларнинг бу амиркон ковушидан фойдаланиш жуда қулай ва ихчамдир. Йил бошидан буён шу кунгача мазкур буюмдан уч минг сўмлиги савдо тармоғига чиқарилди.

• *Беш йиллик илғорлари*

ХИСЛАТ

Яна бузилган паровозни олиб келишди. У ҳуноби ошиб, жаҳли чиққан машинистнинг гапини босиқлик билан эшитгач, улкан машинанинг мураккаб қисмларини кўздан кечиришга ўтди. У бундай ишга кўникиб кетган. «Шунга ҳам шунчаликми!» — дегандай қорамой қўлларини латтага шошилмай артди-да, навбатдагисига йўл олди. Жаҳлидан тушган машинист эса унга тасанно айтиб, паровозни елдириб кетди.

... Болалар уйида тарбияланаётган Насим ва унинг тенгдошларини кунлардан бирида заводга экскурсияга олиб боришди. Коржома кийиб, улкан машиналарни тузатаётган ишчиларга ёш Насимнинг ҳаваси келди ва мурғак қалбида улардек бўлиш орзуси туғилди. Йиллар ўтиши билан қалбида ниш урган орзу уни Тошкент темирйўл мутахассислари тайёрлайдиган билим юртига етаклади. Ўқув йиллари ортда қолиб кетди. У йўлланма билан тўғри Тошкент тепловоз ремонти заводининг энг масъулиятли участкаси — чўян қуюв цехига ишга келди. Тиришқоқ, меҳнатсевар Насим тезда коллективнинг ишончини оқлай бошлади. Ўша пайтларда цех биноси пасттаккина бўлиб, чанг ва кўмир куюни нафасни бўғар эди. Агар печ яхши ишламай қолса борми, цехнинг ичи қурум ва тутунга тўлиб кетарди. Ремонтчилар эса печни созлашгунга қадар бўлганича бўлишарди.

Насим Ажемиров дастлаб иш бошлаганида шундай ҳодисаларга дуч келди. Унинг кўзлари дуддан ачишиб, ёшланар, бўғиқ ҳаводан энтикиб нафас оларди. Мадори қуриган, гўё яна бирон-бир ҳаракат қилгудай бўлса, шу дам ҳушидан кетадигандай туюларди. Аммо у печни созлаётган шериклари билан баббаравар ишлаши керак-ку! Шундай оғир дамларда ҳам у ўзини мардона тутди. Кўп тенгдошлари слесарлик касбидан воз кечиб юборишди. Аммо Насим цехда қолди...

Ҳа, ўша йиллардек чўзилган соатлар ғоят оғир кечган эди. Ўша пайтдаги ҳолати ҳанузгача кўз ўнгидан кетмайди. Аммо унда бора-бора қандайдир куч пайдо бўлди-ю, ҳаракатлари ўз-ўзидан енгиллашиб кетди. Бундан сал олдин бригадирнинг «дам ол» дейишига қарамай, кетмасдан тўғри қилган экан. Насим ўшанда печ созлагунча ҳамма каби меҳнат қилди. Шундан буён у ўзини ҳеч қачон, ҳеч қаерда йўқотган эмас. Шу кундан бошлаб бригаданинг ҳақиқий аъзосига, яъни ўзларининг Ажемировига айланди.

... Уч киши бир неча кундирки, сменадан кейин қолиб, узоқ суҳбат қуришади. Ҳатто дам олиш кунларини ҳам бирга ўтказишади. Баъзан бирон бир деталь хусусида шундай баҳс қизиб кетадики, четдан кузатган одамга улар жанжаллашаётганга ўхшаб кўринади. Билдирилган фикрлар қайта-қайта синаб кўрилар экан, кутилмаган вариантлар ҳам юзага келиб қолади. Яна ишни бир бошдан бошлайдилар, хўш, ёнилғини қандай қилиб тўла даражада ёнишига эришиш мумкин? Қачонгача газнинг бир қисми бекордан-бекорга исроф бўлади?

Н. Ажемиров, А. Ковшин ва Ч. Одебошларнинг бедор тунлари, баҳс-тортишув ҳамда дам олишдан ўғирланган вақтлари зое кетмади. Ўз тиллари билан ифодалаганда, «Горелканинг ёнилғи ёнадиган ва газ етказиб берадиган қисмларига» ўзгартишлар киритишди. Натижа ҳам чакки эмас. Бундан йилига 6 минг сўмлик ёнилғини тежаш мумкин бўлди. Меҳнат унумдорлигини ҳисобга олмасдан фақат юқоридаги кўриладиган иқтисодий фойданинг икки, уч... олти йилдагисини бир жамлаб кўрайлик-чи!?..

Печнинг бузилиб қолган вақти билан унга тузатиш киритгунга қадар бўлган пайт ўртасида 30 йиллик давр ётибди. Бу орада нафақат унинг ўзигина эмас, балки завод, цех, бригада ҳам бутунлай ўзгариб кетди. Заводда ўшанда паровозлар ремонт қилинган бўлса, эндиликда тепловозларга иккинчи умр бахш этилаётир, цех қайтадан реконструкция қилиниб, янги технологик ускуналар ўрнатилди. Устозлар ўрнини ёшлар эгаллаб бориб, бригада аъзолари ҳам бутунлай янгиланиб кетди...

...Лекин қалбига ижодкорлик туйғуси ошно бўлган киши ҳеч вақт бугунги куни билан чегараланиб қолмайди. У доимо юксакликка, орзусидаги мақсадни амалга оширишга интилади. Н. Ажемировда ҳам ана шундай ҳислат бор.

Буни цех реконструкция қилинаётган кезларда биринчи бўлиб бригада технологи П. Попова пайқаган эди. У йигитларни кўп нарсага, шу жумладан бажараётган ишларига ижодий муносабатда бўлишни ҳам ўргатди. Технологларнинг қўллаб-қувватлаши ва кўрсатмаларидан руҳланган, бу вақтга келиб анча иш тажрибасига эга бўлиб қолган Н. Ажемировнинг Я. Ротов билан ҳамкорликдаги илк рационализаторлик таклифи — темир-терсакларни майдаловчи гурзи қурилмасининг туширувчи механизмини реконструкциялашдан иборат бўлди.

Рационализаторлар кўпинча янгиликларни амалда синаб кўришиб, унга тўла ишонч ҳосил қилишгачгина бюрога таклиф қилишади. Масалан, йилига икки минг сўмлик фойда келтирувчи Насим Ажемировнинг тупроқ тайёрлаб берувчи ғилдираклар таянчининг конструкциясига киритган ўзгартиши ва ҳамкасблари билан биргаликдаги бошқа ишлари ҳам худди шу йўсинда қилинган эди.

Зиммадаги вазифани қойиллатиб адо этиш учун киши ўз соҳасини чуқур билиши ва бой тажрибага эга бўлиши лозим бўлса, рационализатор бўлиш эса ундан юқори қобилият ва ижодкорликни талаб қилади. Яна киши ўз устида тинмай ишлаши ва изланиши ҳам керак. Н. Ажемировнинг ҳар бир рационализаторлик таклифи ана шундай машаққатли меҳнат мевасидир. Шу сабабли уларнинг ҳар бирининг қиймати ҳақида сўзлашнинг иложи йўқ. Буни биргина мисол орқали умумий тарзда ифода этиш мумкин.

Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент тепловоз ремонти заводида яхши анъана бор. Ҳар тўрт йилда якунланадиган «Заводнинг энг яхши рационализатори» мусобақасининг конкурс шартларига кўра, йилига камида тўрт минг сўмлик иқтисодий фойда келтирадиган рационализаторлик таклифи киритганлар шу номга сазовор бўлади. Н. Ажемиров бундай шарафга бир неча маротаба муяссар бўлган. У шу билан биргаликда Бутуниттифоқ ва республика ихтирочи ва рационализаторлар жамияти касаба союзи Президиумининг аъзосидир.

Мана, чўян қуюв цехининг улкан биноси. Қудратли механизмлар бир меъёрда гувиллайди, печлардаги гуриллаб ёнаётган ёнилғи оловидан учқунлар сачрайди. Ишчилар локомотивларга тормоз колодкалари тайёрлашмоқда. Улар биладиларки, бу механизмлардан бирортаси бузилса, Насим Ажемиров ёки бригада аъзоларидан бири шу заҳоти тузатиб беради.

А. ҚОРЖОВОВ.

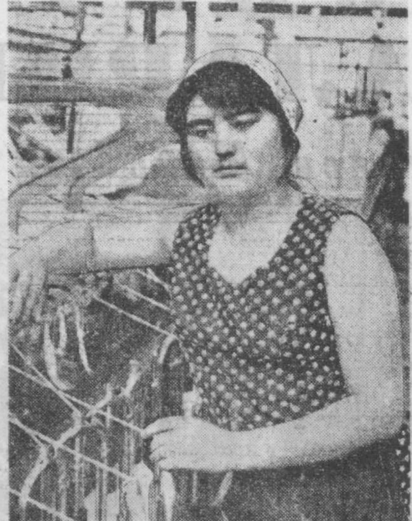

Шаҳримиздаги тўқимачилик комбинати коллективи ўз зиммасига олган йиллик план-топшириқларини муддатидан илгари адо этиш учун астойдил меҳнат қилмоқда. Юқоридаги суратда корхонанинг 1-йигирув фабрикасининг илғор ишчиси ВЛКСМ аъзоси Мақсуда Солиевани кўриб турибсиз.

Пастдаги суратда бадиий буюмлар фабрикасининг дўппи цехи чевари Мастура Рашидова акс этган. Унинг корхонага келганига ҳали кўп вақт бўлгани йўқ. Бироқ, у ўзининг меҳнатсеварлиги билан коллектив ўртасида шуҳрат қозонди. Ҳозир М. Рашидова 1981 йилнинг сентябрь ойи ҳисобига меҳнат қилмоқда.

М. Нуриддинов ва Ҳ. Мирзакаримов фотолари.

▲ КИМ БУЛСАМ ЭКАН?

БИНОКОР КАДРЛАР МАСКАНИ

Пойтахтимизнинг Навоий проспектида жойлашган қурилиш техникумини ҳақли равишда бинокор кадрлар маскани деб аташади. Бу бежиз эмас. Бундан 28 йил муқаддам тоғ техникуми базасида ташкил этилган ушбу илм ўчоғида республикамиз қурилиш ташкилотлари учун малакали мутахассис кадрлар етишиб чиқмоқда. 1958 йилга келиб ушбу ҳунар маскани махсус қурилиш техникумига айлантирилди. Ҳозирга қадар техникум республикамиз ва Иттифоқимиз қурилиш ташкилотларига 18,7 мингдан кўпроқ малакали мутахассис тайёрлаб берди.

Бу ерда таҳсил кўрган собиқ ўқувчилар орасидан Ўзбекистонда хизмат кўрсатган бинокор А. Динилин, Р. Генкатуллин каби уста қурувчилар, техника фанлари кандидатлари З. Убайдуллаев ва Э. Бегимқуловлар, КПСС XXIV съезди делегати А. Нижелнко ва бошқа таниқли мутахассислар етишиб чиқди. Бинокорлик касбини ардоқлаётган бу уста қурувчилар эндиликда кўплаб ёш мутахассисларга мураббийлик қилишяпти.

Ҳозир техникумда 3 мингга яқин бўлажак қурилиш мутахассислари таълим олишмоқда. Улар учун 13 фан бўйича машғулотлар олиб борилади. Бу бўлимларга тажрибали қурувчи-педагоглар раҳбарлик қилишади. Техникумда индустриал асосда ривожланаётган ҳозирги замон қурилишларига ҳар жиҳатдан пухта малакали мутахассислар етказиб бериш учун барча шарт-шароитлар яратилган.

Техникумга директорлик қилаётган Э. Абировнинг ўзи ҳам бундан чорак аср муқаддам ана шу техникумда таҳсил кўрган эди. У ўтган давр мобайнида пойтахтимизнинг улкан қурилишларида ишлаб, катта обрў-эътибор қозонди. Кўплаб шогирдлар тайёрлади, эндиликда эса у катта билим юртининг раҳбари сифатида қурувчи кадрлар тайёрлашга муҳим ҳисса қўшмоқда.

Ўқувчиларнинг ишлаб чиқариш практикалари асосан шаҳримизнинг йирик қурилиш объектлари, метро қурилиши ва уйсозлик заводлари базаларида ўтмоқда. Бу кўп жиҳатдан аудиторияларда олинган билимларни амалий жиҳатдан мустаҳкамлашда катта аҳамиятга эга бўляпти. Бу борада 159-қурилиш тресты билан техникум ўртасидаги ҳамкорлик ўз самарасини бермоқда.

Қурилиш техникуми асосан меъморчилик, саноат ва граждан қурилиши, биноларни санитария техника ускуналари билан жиҳозлаш, инженерлик геодезияси мутахассислари бўйича кадрлар тайёрлайди. Шу кунларда бу йил мактабларни битириб чиқаётган ўқувчиларни билим юртига жалб этиш учун катта ташкилий ишлар олиб борилянти. Яқинда очиқ эшиклар куни ўтказилди. Тошкентдаги кўпчилик мактабларда техникумнинг тажрибали ўқитувчилари иштирокида ёшларнинг касб танлашларига бағишланган қизиқарли кечалар ташкил этилди. Техникумга ташриф буюраётган ёшларни билим юрти ҳаёти билан кенгроқ таништиришга ҳам катта аҳамият бериляпти. Ўқув юртининг «Бинокор» бадиий ҳаваскорлик коллективи студентларнинг маданий ҳордиқ чиқаришида катта роль ўйнамоқда. Яқинда бу ерда вокаль-чолғу ансамбли ҳам ташкил этилди. Бундан ташқари, турли спорт мусобақалари тез-тез ўтказиб турилибди. Бутун ўқув йили давомида «Ҳар бир комсомол ГТО нишондори бўлсин» шиори остида спорт мусобақалари ўтказилди. Шунингдек, Ҳадра майдонидаги техникум ётоқхонасида ҳам Ленин бурчаги ва турли тўгараклар намунали иш олиб бормоқда. Техникум кутубхонаси ва ўқув залларида китобхонлар конференциялари, таниқли кишилар билан учрашувлар тез-тез ўтказилиб турилади.

Шу кунларда қурилиш техникумига янги ўқув йили учун ёшлардан ҳужжатлар қабул қилина бошланди.

Бу йил ўқув юртининг юқорида айтиб ўтилган меъморчилик, саноат ва граждан қурилиши шунингдек бошқа бўлимларига 800 дан ортиқ талабалар қабул қилинади. Улар ҳам ҳеч шубҳасиз бу ерда бунёдкорлик касбини эгаллаб таниқли қурувчилар бўлиб етишишади. Қурилиш техникумида ўқишга марҳамат қилинг, ҳурматли ёшлар.

М. ТУРСУНОВА,
Тошкент қурилиш техникуми ўқитувчиси.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

МЕТАЛЛУРГИЯ САРДОРИ

ВАРШАВА. Мамлакат металлургиясининг байроқдори «Катовице» комбинати ҳозир Польшада эритилаётган пўлатнинг тўртдан бир қисмини бериб турибди. Бу ерда корхонанинг биринчи навбати ишга туширилган пайтдан бери 11 миллион тоннадан кўпроқ пўлат ва 16 миллион тонна прокат олинди.

Совет Иттифоқининг кўмаги билан қурилган бу комбинатни Польшада СССР билан ПХР самарали ҳамкорлигининг тимсоли, чуқурлашиб бораётган социалистик интеграциянинг яққол намунаси деб атайдилар.

Ҳозир у юзлаб саноат корхоналарини бутун ПХР экономикасини ривожлантиришда жуда муҳим аҳамиятга эга бўлган юқори сифатли маҳсулот билан таъминлаб турибди.

БИРИНЧИ ЭЛЕКТРОВОЗ КЕЛДИ

БУХАРЕСТ. Руминиянинг Бакэу шаҳри темир йўл станциясига Ажуддан биринчи электровоз келди. Яссы темир йўлининг мана шу муҳим участкасини электрлаштириш белгиланган муддатдан бир ой илгари тугалланди.

Кейинги йилларда Руминияда пўлат магистралларни модернизациялашга катта эътибор берилмоқда. Мамлакатдаги ҳамма темир йўлларнинг бешдан бир қисми электрлаштириб бўлинди. Шу беш йиллик мобайнида электрлаштирилган участкаларнинг узунлиги 1500 километр кўпайди.

ДЎСТЛИК МУСТАҲКАМЛАНАВЕРАДИ

СОФИЯ. Бу ердаги совет фани ва маданияти уйи очилганига беш йил бўлди. Унинг фаолияти мамлакатнинг ҳамма жойида яхши маълум. Беш йиллик мобайнида совет фани ва маданияти уйида ўтказилган 6500 дан кўпроқ турли тадбирларда 2 миллионга яқин киши қатнашди.

Совет фани ва маданияти уйида доимо ишлаб турган: «КПСС XXV съезди қарорлари амалга оширилмоқда», «Совет турмуш тарзи», «Ленинчи тинчлик йўлидан» лекторийлари болгар жамоатчилиги ўртасида тобора манзур бўлиб бормоқда. Илғор совет тажрибаси мактабининг машғулотлари ғоят мароқли ўтмоқда.

Уй саҳнасида СССРнинг машҳур санъаткор коллективлари билан учрашувлар, кўп миллатли совет маданиятининг таниқли усталарининг ижодий кечалари ўтказилмоқда. Кутубхонанинг китоб фондида 80 минг том бор. Фильм фондидаги киноленталар бир неча мингга боради. Рус тили кабинети доимо гавжум, бу кабинет рус тилини ўрганувчи болгарларга малакали ёрдам бермоқда. Совет китоби, музикаси, киноси клубларининг, «Октябрь» деган ёшлар снёсий клубининг дўстлари тобора кўпаймоқда. София комсомоллари ВЛКСМ тарихи ва тажрибаси кабинетига маслаҳат ва ёрдам сўраб тез-тез мурожаат қилиб турадилар.

ЯҚИН ВА ЎРТА ШАРҚ МАМЛАКАТЛАРИДА

ҚОБУЛ. Яқинда яна 300 афғон оиласи Шарқий Кунлар вилоятига қайтиб келди. Улар апрель революцияси душманларининг сохта пропагандаси таъсири остида ўз юртларини ташлаб кетган эдилар.

Қайтиб келган оилалар Асмар шаҳрида бўлиб ўтган митингда империализмнинг, ички ва ташқи реакциянинг душманчилик мақсадидаги пропагандасини қораладилар ва афғон революцияси ғалабаларини, ўз мамлакатининг мустақиллиги ва территориал бутунлигини ҳимоя қилишга тайёр эканликларини билдирдилар.

* * *

КОЛОМБО. Шри Ланка асосий валюта даромадлари манбалари ҳисобланган чой, табиий каучук ва кокос ёнғоғи экспорт қилиш анча камайди. Бу эса кейинги йиллардаги қаттиқ қурғоқчилик натижасидир. Қурғоқчилик ярим йилдан буён оролнинг жуда кенг территориясини қамраб олган. Ҳукумат зарар кўрган районларнинг аҳолисига ёрдам бериш учун шошилинч чоралар кўрмоқда. Бу районларга озиқ-овқат ва дори-дармон юборилмоқда.

* * *

ДАМАШҚ. Фаластин Фатх ташкилотининг бу ерда бўлиб ўтган конгрессида унинг янги марказий кенгаши тузилди. Кенгаш составига 14 киши кирди. Бу кишилар орасида Ясир Арафат, Фаруқ Қаддуми, Салах Халаф ва бошқа фаластинлик арбоблар бор.

* * *

БАЙРУТ. Араб давлатлари ижтимоий ишлар министрларининг бу ерда ўз ишини тамомлаган конференцияси Ливанга 64,3 миллион доллар миқдорида ёрдам беришга қарор қилди. Бу маблағ Исроил агрессорлари вайрон қилган мамлакат жанубий районлари экономикасини тиклаш учун сарфланади.

* * *

АНҚАРА. Туркиянинг турли шаҳарларидаги 43 корхонанинг минг-минглаб тўқувчилари 3 ойдан кўпроқ вақтдан бери иш ташлаганлар. Мамлакатдаги яна 26 та комбинат тўқувчилари ҳам яқин кунларда уларга қўшилдилар. Тармоқ касаба союзининг раиси Р. Будак иш ташлаш узоқ вақтдан бери давом этаётганлиги учун жавобгарликни корхона эгалари зиммасига юклади. Чунки улар ишчиларнинг жуда кам ҳақли талабларини қондиришни истамаяптилар.

* * *

БАҒДОД. Ироқ пойтахти муниципалитетлари бу йил шаҳарнинг 32 серқатнов кўчасида пиёдалар ўтадиган жойлар қуришга қарор қилди. Бу йўллар автомобиль транспорти ҳаракатини кўп жиҳатдан тартибга солишга, ҳаракат хавфсизлигини кучайтиришга имкон беради.

Бу тадбир қатнов кучайган соатларда шаҳар чорраҳалари сон саноқсиз автомобиллар билан тўлиб кетадиган пойтахтнинг транспорт муаммосини ҳал этиш мақсадида, шаҳар маъмурлари кўраётган тадбирлардан биридир. Ҳозиргача Бағдод кўчалари нуқул автомобиль транспорти билан банд бўлиб, унда пиёдаларнинг юриши учун йўлкалар йўқ эди.

ЛОТЕРЕЯ БИЛАН ОЛИМПИАДАГА

Венгрия, Польша, ГДР, Чехословакия ва бошқа социалистик мамлакатлардаги спорт ишқибозларидан 5 мингга яқин киши Москвада бўладиган олимпиададаги халқаро спортлотода ютган йўлланма билан келади.

Йўлланмага эга бўлган омадли кишилар Москвага бориш учун билет билан бирга, жаҳон спорт байрами вақтида туристларга кўрсатиладиган хизмат ҳуқуқидан тўла фойдалана оладилар. Энг асосийси эса уларга спорт майдонларига кириш учун билетлар берилади.

Лотереяда мукофот олганлардан кўра, жуда кўп киши қатнашган бўлсада, ютқизганлар йўқ: спорт ғалаба қилди. Лотереядан тушган даромад миллий олимпия комитетлари фондига, спортчилар тайёрлашга, шунингдек олимпиада ташкилот комитетига ўтказилади.

РЕПРЕССИЯ КУЧАЙМОҚДА

ИСЛОМОБОД. Покистонда кучларнинг оппозицион режимга қарши жазо чоралари кучаймоқда. «Муслим» газетасининг ҳабар беришича, маъмурият тарқатиб юборган Таҳрики истиқлол партиясининг бошлиғи, авиациянинг истеъфога чиққан маршали Асқар Хон Пешовурда қамоққа олинган. У тарқатиб юборилган бошқа партияларнинг бошлиқлари билан бирга мамлакатда умумий сайловлар ўтказилишини, демократик эркинликларнинг тикланиши ҳамда мамлакатда ҳокимият граждан ҳукумати қўлига топширилишини талаб қилган эди.

КАТТА МУВАФФАҚИЯТ

БУДАПЕШТ. Ваци проспекти Венгрия пойтахтининг энг катта кўчаларидан бири. ВХР саноат корхоналарининг анчагина қисми шу ерда Андьялфельд районида жойлашган. Уч юздан ортиқ йирик фабрика ва завод станок ва машиналардан тортиб газлама ва дори-дармонгача жуда хилма-хил маҳсулотларни ишлаб чиқармоқда. Кўпгина маҳсулотларнинг маркаси бошқа мамлакатларда ҳам яхши маълум. Кемасозлик ва крансозлик заводида шатакчи кемалар ва кучли порт кранлари ишлаб чиқарилмоқда. Медицина техникаси ишлаб чиқарувчи «Медикор» заводининг коллективи шу ерда ясалган «Балатон» прибори совет космик кемаларн ичига ўрнатилгани билан ҳақли равишда фахрланади. Кўп йиллардан бери Совет Иттифоқи Андьялфельд корхоналарининг энг катта мижози бўлиб келмоқда.

Андьялфельд меҳнаткашлари ҳозирги беш йилликни юксак ютуқлар билан нишонладилар. Шу вақт ичида саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ярим баравардан зиёд кўпайди.

УСТИ ЁПИҚ СТАДИОН

ДЕҲЛИ. Ҳиндистон пойтахтининг маъмурияти 30 минг ўринли усти ёпиқ энг катта стадион қуриш лойиҳасини тасдиқлади. 64 гектар майдонни эгаллайдиган бу стадионда гимнастика, баскетбол, кураш, бокс, стол тенниси, бадминтон ва спортнинг бошқа кўпгина турлари бўйича мусобақалар ҳамда машқлар ўтказиш учун барча шарт-шароитлар яратиб берилади. Стадион қурилиши 1982 йилда Деҳлида Осиё ўйинлари бошланадиган пайтгача тугалланади.

НЕФТЬ ТОПИЛДИ

ДЕҲЛИ. Ҳиндистон нефть ва табиий газ давлат комиссиясининг геологлари Бомбайдан (Махараштра штати) 120 километр ғарби-жанубда нефтнинг янги конини очдилар. Ҳиндистон нефть ва химия саноати министри Вирендра Патил Керала штатидаги Тривандрама шаҳрида ўтказилган матбуот конференциясида нутқ сўзлаб, бу кон бир кунда 1.700 баррель нефть бериши мумкин эканлигини айтди. Ҳозирги вақтда, деди министр, Ҳиндистон бир йилда 14 миллион тонна хом нефть ишлаб чиқармоқда.

ХОТИН-ҚИЗЛАР ҚАДРИ

КОПЕНГАГЕН. Данияда хотин-қизлар ишдан биринчи навбатда бўшатилади. Меҳнат директорининг хабарига кўра, хотин-қизлар мамлакатдаги «ортиқча кишилар»нинг ярмидан кўпроғини ташкил этиб, ҳозирги вақтда улар 150.000 минг кишига етди. Одатда, ишлаб чиқаришда банд бўлган хотин-қизлар баравар меҳнат учун эркакларга қараганда ўрта ҳисобда 25 процент кам ҳақ оладилар. Ҳунарга эга бўлган ва тегишли тайёргарлик кўрган ишчилар орасида хотин-қизлар атиги 4 процентни ташкил этади.

ФРАНЦИЯ. Париж яқинидаги Сан—Врэне ҳайвонот боғи территориясида синтетик материаллардан тайёрланган сунъий ҳайвонларнинг скульптура выставкаси очилди. Бу сунъий ҳайвонлар ўзининг ҳаётийлиги билан болалар диққатини тортаяпти.

АФП—ТАСС фотоси.

Ўзбекистон ССРда Озарбайжон ССР адабиёти ва санъати кунлари · 1980 ·

ҚАРДОШЛИК ҚЎШИҒИ ЯНГРАЙВЕРСИН!

ЎЗБЕК КИТОБИ ОЗАР ТИЛИДА

Мамлакатимиз қардош халқлари ўртасида мустаҳкам қарор топган маданий ва адабий алоқалар йилдан-йилга янги босқичга кўтарилмоқда. Бунинг натижасида қардош республикаларнинг маданияти, адабиёти ва санъатига бўлган қизиқиш, унинг меваларидан тўла баҳраманд бўлиш иштиёқи тобора кучаймоқда. Бундай қизиқиш ва иштиёқни қондиришда вақти-вақти билан ўзаро ўтказилаётган маданий ва адабий тадбирлар жуда катта ёрдам бермоқда. Озарбайжонда бўлиб ўтган Ўзбекистон адабиёти ва санъати кунларига тайёргарлик даврида республикамизда рўёбга чиқарилган ноширлик ишлари, озар диёридаги қизғин, дўстона учрашувлар, ўзбек адабиёти асарларини тарғиб этиш юзасидан кўрилган тайёргарлик ва унинг самаралари ана шундан далолат бериб турибди.

Дарҳақиқат, Озарбайжон нашриётлари асосий эътиборни ўзбек диёридаги учрашувларга муносиб совғалар билан боришга, ўз китобхонларини ўзбек ёзувчи ва шоирларининг ҳаёти, ижоди ва унинг энг яхши намуналари билан янада кенгроқ ва чуқурроқ таништиришга, уларни серқуёш ўлкамизнинг Совет ҳокимияти йилларида қардошлик оиласида босиб ўтган шонли йўли, халқ хўжалиги ва маданий қурилишнинг барча соҳаларида эришган мислсиз ютуқлари билан яна ҳам тўлароқ ошно қилишга қаратди. Бир қатор китобларни босмадан чиқариб, мухлислар ҳукмига ҳавола этди. Улар орасида КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидовнинг «Совет Ўзбекистони» номли китоби, машҳур ёзувчи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Комил Яшиннинг пьесалар мажмуаси, таниқли шоира — СССР Давлат мукофоти, Жавоҳарлал Неру номидаги Халқаро мукофот, Осиё ва Африка ёзувчилари уюшмасининг «Нилуфар» мукофоти лауреати Зулфиянинг «Тупроққа таъзим», истеъдодли шоир, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати Нормурод Нарзуллаевнинг «Муҳаббатдан туғилганман» номли шеърий тўпламлари, муаллифлар коллективининг «Қўшиқли Ўзбекистон» деб аталган антологияси, «Нурафшон диёр» деб аталган ҳикоялар мажмуаси бор.

«Совет Ўзбекистони» китобида Совет Иттифоқи Коммунистик партияси томонидан ленинча миллий сиёсатнинг изчиллик билан амалга оширилиши туфайли Совет ҳокимияти йилларида социалистик республикамиз ҳаётининг ҳамма соҳаларида рўй берган туб ўзгаришлар, экономика, фан ва маданиятни равнақ топдиришда қўлга киритилган муваффақиятлар, халқ маънавий бойликларининг ўсиши, партиямизнинг меҳнаткашларга авангардлик ва раҳнамолик роли, халқларимизнинг равнақ топиш ва бир-бирига яқинлашиш йўлидан бораётгани кенг ва атрофлича ёритилган, жуда кўп ҳаётий факт, рақам ва мисоллар келтирилган. Асарни Озарбайжон Давлат нашриёти Ч. Ҳалилов таржимасида босмадан чиқарган.

Атоқли драматург Комил Яшиннинг баракали ва мафтункор ижоди намуналари билан Озарбайжон китобхонларини биринчи марта таништириш мақсади кўзда тутилган мажмуаси уч пьесани ўз ичига олган. Булар — муаллиф драматургиясининг камолот босқичларидан гувоҳлик берувчи «Тормор», «Генерал Раҳимов» ҳамда «Номус ва муҳаббат» номли асарларидир. Улардан дастлабкисини Видоди Маммадов, кейинги иккитасини Интиқом Қосимзода озарбайжон тилига таржима этган.

Шоира Зулфиянинг асарлари Озарбайжон ўқувчиларига ҳам кўпдан буён яхши таниш. Унинг қанчадан-қанча шеърлари «Ўзбек шеърияти антологияси»да, бир неча тўпламларда, газета ва журналларнинг саҳифаларида босилган. Шоиранинг А. Мухтор, М. Аслон, М. Дилбозий, Ҳ. Ризо, Н. Алиев сингари тажрибали шоир-таржимонлар томонидан озарбайжонлаштирилган «Тупроққа таъзим» шеърлар мажмуаси муаллифнинг қардошлар тилидаги иккинчи китобидир. Ундаги асарларда ўзбек табиати, ўзбек қалби, ўзбек халқининг маънавий дунёси, бахти-толеи, орзу-ўйлари, интилишлари, ўзбек меҳнаткашининг ўз Ватани, жонажон партияси, бугуни ва порлоқ истиқболи билан фахрланиш туйғулари моҳирона куйланган.

Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати Нормурод Нарзуллаевнинг шоир Аҳад Мухтор таржимасида босилган мажмуаси таниқли озар шоири Жобир Наврўзнинг кириш сўзи билан очилади. Унда китоб муаллифи ва унинг ижоди ҳақида қисқача маълумот бериш билан бирга шеърларидаги самимият, теран қардошлик туйғуси, озар халқи ва қардош қаламкаш дўстга оташин муҳаббат, ижодидаги ўзига хослик, бадиий жозиба ва ғоявий етуклик алоҳида таъкидлаб кўрсатилган. Мажмуадан шоирнинг турлича мавзуларда ёзилган ўттиздан ортиқ шеърлари, «Қалбимдасан, жон Озарбайжон!» номли туркум асарлари, шунингдек «Ер — менинг планетам» деб аталувчи лирик достони муносиб ўрин эгаллаган.

Қардош озарбайжонлик китобхон «Қўшиқли Ўзбекистон» антологиясини варақлар экан, биринчи бўлиб Ҳамза Ҳакимзода Ниёзийнинг «Яша, Шўро!, «Ишчилар, уйғон!» шеърларини ўқийди. Шундан сўнг Ғафур Ғулом, Ойбек, М. Шайхзода, С. Абдулла, Уйғун, Миртемир, Усмон Носир, Амин Умарий, Султон Жўра сингари улкан истеъдодлар, Р. Бобожон, Б. Бойқобилов, Ҳ. Ғулом, Черкес Али, И. Юсупов, Мирмуҳсин, Б. Пармузин, А. Пўлат, Т. Тўла, Шуҳрат, Шукрулло каби талантли қалам соҳиблари, кекса ғазалхонлардан Ҳабибий ва Чархий, бадиий ижодда пешқадам ёшлардан А. Орипов, Э. Воҳидов, М. Али, О. Матчон, Г. Нуруллаева, Ҳ. Худойбердиева, Р. Фарҳодий, О. Хожиева, Ж. Жабборов, Г. Жўраева, Ҳ. Шарипов ва бошқаларнинг ижод намуналаридан баҳраманд бўлади. «Нурафшон диёр» тўпламида эса йигирма бешга яқин носир — Ўзбек совет адабиёти уч бўғини — кекса, ўрта ва ёш авлоднинг айрим ҳикоялари билан танишади.

Антологияларга киритилган шеърлар, ҳикоялар авторлар коллективи томонидан таржима қилинган. Уларда ҳар бир ўзбек муаллифининг ҳаёти ва ижоди ҳақида ихчам маълумот ҳам берилган.

Хулоса қилиб айтганда адабиётимиз дурдоналарининг озар тилида кўплаб нашр этилиши адабий ҳаётимизда қувончли воқеадир, йил сайин ривожланиб бораётган маданий ва адабий алоқаларимизнинг яна бир ёрқин рамзидир.

Ш. ТОҲИРОВ.

ОЗАРБАЙЖОН, МАРҲАБО!

Озарбайжон! Қардошимсан, азизсан,
Қардош надир, бир илдизсан, эгизсан.
Осмонимиз беҳududдир, туташдир,
Заминимиз саховатда ўхшашдир.
Юлдузимиз бир туркумда ёнма-ён,
Нуфузимиз ой, офтобда намоён.
Тоғларимиз — оға-ини пурвиқор,
Боғларимиз — хазони йўқ гулрухсор.
Аму, Кура эгачидир, сингилдир,
Сир, Аракс ёндошса — қўш кокилдир.
Сен — қўшиқсан Хазар каби соф, мовий,
Мен — қўшиқман пахтадек оқ, самовий.
Тарихимиз қўшиқдаги қўш сатр,
Тақдиримиз омухтадир кўп аср.
Низомийдир Навоийга улуғ пир,
Навоий ҳам Фузулийга пешводир.
Фузулийни ҳар бир ўзбек ўзим дер,
Жонбахш сўзин қалбдан чиққан сўзим дер.
Ўзбек бўлиб жавлон урар Гўрўғли,
Озар бўлиб даврон сурар Кўрўғли.
Икков асли бир онанинг армони,
Бир отанинг имони ҳам дармони,

Ошиқ Ғариб икки элнинг ўғлони,
Йиғлаб ўтган ошиқларнинг тугёни.
Бобак тортган наъра — тарих овози,
Ҳамоҳангдир Муқаннанинг парвози...
Курашларда сафбастадир элимиз,
Орзуларда пайвастадир дилимиз.
Алп Октябрь берган ҳақни ҳақладик,
Жанглар аро бахтимизни ёқладик.
Комиссарлар тимсолида отилдик,
Отилсак-да, осилсак-да, биз енгдик.
Тенглар аро бўй ростладик бақамти,
Биз дўстлармиз садоқатли ва танти.
Ўзбекистон, Озарбайжон — нуқтадош,
Бир-биревга устоз, шогирддир ҳамон.
Бурч туйғусин англашда бир фикрмиз,
Бир кошона синчи каби бикирмиз.
Пахтакормиз — толелимиз, ҳамдардмиз.
Нефтчимиз — оқибатли, жўмардмиз.
Пахта тоғи Сомон йўлин ўпади,
Олтин қўллар иши шундай ўктамдир.
Ҳавозалар Хазар бўйлаб одимлар,
Мўъжизалар бунёд этар одамлар.

Беллашгудек ўғил, қизлар бор талай,
Майдон аро уялмаймиз ҳар қалай.
Қўш юлдузли Басти қизинг — давлатинг,
Қўш юлдузли Турсуноййм — савлатим.
Ғафур Ғулом шеърияти — фахриям,
Самад Вурғун куллиёти — мадҳиянг.
Наср тоғи бир қояси Ойбегим,
Бир қояси адиб Мирзо Ибрагим.
Узеирнинг куйларидир парвозкор,
Ражабийнинг куйларида сеҳр бор.
Ўзбекистон фарзандидир фарзандинг,
Озарбайжон дилбандидир дилбандим.
Бугун бизда меҳмондасан, Озарим,
Уйимдасан ва жондасан, Озарим.
Олиб келдинг Хазарингнинг тўлқинин,
Олиб келдинг Мингечаур ёлқинин.
Катта Кавказ, Кичик Кавказ ғурурин,
Минг бир кўзли булоқларнинг сурурин,
Олиб келдинг оқ тонгларнинг насимин,
Олиб келдинг гулларингнинг тилсимин.
Хирмон бир рақс олиб келдинг сен,
Куйларингни тўкис олиб келдинг сен.
Олиб келдинг оташворий шеърингни,
Юрагингнинг рангларини, меҳрингни.
Саховатли Озарбайжон, марҳабо,
Саодатли Озарбайжон, марҳабо!

Холдоржон ҚУРОНБОЕВ.

Кировобод шаҳрида Н. Наримоновга ўрнатилган ёдгорлик.

▲ НАСРИЙ ШЕЪРЛАР

Гулҳусайн Ҳусайн ўғли.

Биринчи қор

Қор ёғяпти. Шаҳримизга қор ёғяпти, биринчи қор. Ёғяптию, тез эрияпти. Тез.

Ҳамма қувонмоқда. Болалар ҳам, ёшлар ҳам, қарилар ҳам. Қувонмоқда. Ахир, шаҳримизга қор ёғяпти. Қорни соғиниб қолган шаҳримизга. Биринчи қор!.. Тез эриса ҳам, ёғяпти.

Ҳамма, ҳаммада қувонч...

Фақат мен ғамгинман. Истасам ҳам, истамасам ҳам ғамгинман.

* * *

Қор ёғарди. Шаҳримизга қор ёғарди, биринчи қор!.. Ёғиши билан эриб кетарди. Тез.

Ҳамма қувонарди. Ҳамма. Болалар ҳам, ёшлар ҳам, қарилар ҳам. Ахир шаҳримизга қор ёғарди. Қорни соғиниб қолган шаҳримизга. Биринчи қор!.. Тез эриса ҳам ёғарди.

Ҳамма, ҳамма қувонарди.

Мен ҳам қувонардим. Мен ҳам. Ҳаммадан ортиқ қувонардим... Шаҳримизга қор ёғарди, биринчи қор!.. Йўқ, бу қор эмас, бошимизга ёғаётган оппоқ чечаклар эди. Уни ҳам, мени ҳам табрик этарди. Бир-биримизга муҳаббатимизни эътироф этганимиз учун. Табрик! Биринчи қор илк муҳаббатимизнинг чечаклари каби бошимизга ёғарди...

Биринчи қор ёғдию, тезда эриб кетди. Изи ҳам қолмади. Биринчи қорнинг. Изи ҳам.

Илк муҳаббатимиз ҳам биринчи қордай бўлди. Тез келди. Тезда эриб кетди. Фақат изи қолди. Илк муҳаббатнинг. Изи.

* * *

Қор яна ёғади. Шаҳримизга қор ёғади, биринчи қор... Ёғадию, тез эриб кетади. Тез.

Ҳамма қувонади. Ҳамма. Болалар ҳам, ёшлар ҳам, қарилар ҳам. Қувонади. Ахир, шаҳримизга қор ёғади. Қорни соғиниб қолган шаҳримизга. Биринчи қор!.. Тез эриса ҳам, ёғади.

Ҳамма, ҳамма қувонади...

Мен ғам чекаманми? Ёки қувонаманми? Билмайман...

Она ва тупроқ

Гўдак онасининг сутини эмди, тўйиб ухлади. Она ўз кўзларининг нурини, юрагининг қонини, қўлларининг қувватини, ҳамма-ҳаммасини дилбандига берди. Бир қатрасини ҳам аямади, бир қатрасини ҳам. Улғайтирди гўдагини, умр сайёрасини. Оёққа турғазди. Тупроқ узра қадам ташлашга ўргатди.

Тупроқ ҳам ўз сийнасида сайр эттирди уни. Едирди, кийинтирди. Она эркалашлари, оналик меҳри билан. Ҳеч нарсасини ундан дариғ тутмади, ҳеч нарсасини.

Ўғил улғайди, улғайди... Қўли нонга етди. Овозаси эл-юртдан ошди, шаҳарларга етди. Ўғил шуҳрат отига минди... Ва шу қадар кўп хешу-ақрабоси топилдики... Кўпининг овозини ҳам эшитмаган, юзини кўрмаган, кўрганларининг ҳам меҳридан баҳра олмаган хешу-ақрабоси. Ўзи ҳам ҳайрон қолди.

Чироқ ёнса, парвоналар ўз-ўзидан йиғилади. Йиғиларди қариндошлар ҳам. Йиғиларди. Гаплар қизигандан қизиб борарди. Бири яқин хеш эканлигини, бошқаси унинг номи билан фахрланишини сўзларди, яна кимдир қачон қўлидан тутганини, йўлга бошлаганини ўртага соларди... Ҳар қайсиси ўзининг яқинлигини кўрсатишга уринарди. Ҳамма-ҳаммаси гапирарди.

Гапирмаган фақат она эди, тупроқ эди. Она тупроқ, тупроқ она! Уларнинг табиати бир хил. Табиати!

Озарбайжончадан
Н. МУҲАММАД
таржимаси.

Бу асарлар саҳналаримизда намойиш этилади

ГУЛДАСТА

Бокунинг 26 апрель кўчасида сарғиш, қуббали, муҳташам иморат бор. Бу М. Ф. Охундов номидаги Ленин орденли Озарбайжон Давлат опера ва балет театри биносидир. У. Ҳожибеков яратган биринчи озарбайжон операси—«Лайли ва Мажнун» ҳам 1908 йили ана шу театр биносида қўйилган эди. «Кўрўғли», «Севил», «Наргиз», «Етти гўзал», «Момақалдироқ йўлидан» каби машҳур асарлар ҳам шу театр саҳнасида қўйилган ва қўйиляпти. Республикамизда Озарбайжон адабиёти ва санъати кунларида театрнинг қатор асарлари республикамиз меҳнаткашларига намойиш этилади.

«Бокуда, М. Ф. Охундов номидаги Давлат опера ва балет театри саҳнасида қўйилаётган озарбайжонлик бастакор Қора Қораевнинг янги асари «Етти гўзал» (либретто муаллифлари И. Идаятзода, Ю. Слонимский, С. Раҳмон) зўр муваффақият қозонмоқда...»

Машҳур совет композитори Дмитрий Шостаковичнинг «Янги озарбайжон балети» мақоласи ана шу сатрлар билан бошланади. Мақоланинг «Правда» газетаси саҳифаларида эълон қилинганига ҳам сал кам ўттиз йил бўлди. Лекин жаҳон опера санъатига Узеир Хожибеков, Муслим Магомаев каби ёрқин юлдузларни етиштириб берган, «Аршин мол олон», «Лайли ва Мажнун», «Наргиз» сингари дилбар асарлари довруғ солиб турган бугунги кунда ҳам «Етти гўзал» балети маёқ каби элнинг эътиборини ўзига қаратиб турибди. Балет Шарқ классик адабиётининг даҳо шоири Низомийнинг «Саббаи сайёра» достони асосида яратилди. Қора Қораевнинг санъаткорлиги шундаки, балетда, айниқса, унинг сероҳанг музикасида улуғ шоирнинг халқ тақдири ва эрки, зулм ва адолат, жаҳолатга қарши кураш ҳақидаги ўйлари, достонда шоир илгари сурган ғоя теран маъно касб этади.

Балетда, эрк берилса, ёвуз кимсалар не ишларга қодир бўлиши мудҳиш кўринишларда ифода этилади. Ёш шоҳ Баҳромнинг дилида бировга ёмонлик қилиш истаги йўқ. Шу боис халқ унга ишонади ва уни севади. Бироқ дили қора вазири уни йўлдан уради. Ёш шоҳнинг фикри-зикрини афсонавий етти малак банд этиб қўяди. Бу пайт чексиз-чегарасиз ерларга ҳукмронлик қилиш иштиёқида ёнгувчи вазир халққа зулм ўтказади. Кўркам қишлоқларни култепага айлантиради. Халқ донишмандларини, олимларини қатл этади. Мазлумларнинг ҳукмронликка норозилиги ва ғазаби кундан-кунга ошади. Шоҳ Баҳромдан ихлоси қайтган халқ унга вакиллар юбориб, ҳукмронликдан воз кечишини талаб қилади. Оддий халқ орасидан чиққан ва кўпдан буён Баҳром билан қалбан боғланган Ойша ҳам ундан шуни сўрайди. Лекин у қиз қалбини яралайди. Охир-оқибатда эса халқ ғазабига дучор бўлган шоҳ Баҳром мамлакатдан бош олиб кетишга мажбур бўлади.

Асарда халқ образи ўзига хос йўсинда намоён бўлади. Воқеалар оқими жараёнида ҳар бир қаҳрамон характеридаги қайтарилмас, ўзига хос жиҳатлар ярқ этиб кўзга ташланади. Чуқур ижтимоий маъно юкланган бу тақдирлар бизни ҳаёт ҳақида ўйлашга даъват этади.

«Балетнинг энг кучли, таъсирчан томони — унинг музикасидир, — деган эди Дмитрий Шостакович.— Қора Қораев истеъдодининг олмос қирралари аввалги асарларига нисбатан бу асарида янада ёрқин намоён бўлган».

Қора Қораев бетиним изланадиган ўзига хос ёрқин истеъдоддир. Совет музика санъати равнақида Д. Шостакович, А. Хачатурян, С. Прокофьев сингари унинг ҳам беқиёс ҳиссаси бор. Айниқса, Қора Қораевнинг «Момақалдироқ йўлидан» асари Озарбайжон балетининг довруғини оламга ёйди. Совет санъатининг дурдона асарларидан бири саналадиган бу асар нафақат Иттифоқимиздаги театрларда, балки Болгария, Чехословакия, Румыния, Бельгия, Англия, Франция, АҚШ, Скандинавия ва бошқа қатор чет эллардаги театрлар репертуарларидан мустаҳкам жой олган. 1967 йили оламшумул шуҳрат қозонган «Момақалдироқ йўлидан» балети учун Қора Қораев Ленин мукофотига сазовор бўлди.

Африкалик таниқли адиб Питер Абрахамснинг шу номли романи асосида яратилган бу балетида (Ю. Сломинский либреттоси) оқ ва қора танли икки ёшнинг фожиали муҳаббати ҳақида ҳикоя қилинади. Мустамлакачилик ҳукм сурган заминдаги қора танли йигитнинг оқ танли қизга муҳаббати фожиа билан тугайдиган бу драмани Қора Қораев мунгли куйларда ифода этиб қўя қолмайди. Композитор икки ёшнинг фожиасида халқлар фожиасини кўради. Мустамлакачиликка қарши исёнга, эрк учун курашга даъват асар руҳига сингиб кетади.

«Момақалдироқ йўлидан» балети ҳеч қачон ўз қийматини йўқотмайди, — дейди бу асар ҳақида Ленин мукофоти лауреати Чингиз Айтматов.— Гарчи у ўн йиллар муқаддам яратилган бўлса-да, ҳали-ҳали Африка мамлакатларидан ирқчи эзгувчи мунгли нидолар эшитилиб туради...

Озарбайжон чинакамига санъат масканидир. Бунда «Момақалдироқ йўлидан» сингари — яратилганига бир неча йиллар бўлган ва эндиликда кўкдаги юлдуздай яшнаб турган балетлар қаторида янги асарлар юзага келиб, тезда эл эътирофига, муҳаббатига сазовор бўлаверади. М. Ф. Охундов номидаги Ленин орденли Озарбайжон Давлат академик опера ва балет театри репертуарларидан яқинда янги бир асар жой олди. Бу — композитор Фикрат Амировнинг «Минг бир кеча» балетидир (либретто муаллифлари Мақсуд ва Рустам Ибрагимбековлар).

«Минг бир кеча» эртаклари асосида яратилган бу балетда ҳам афсонавий воқеалар асосида доимо инсониятни ҳаяжонлантириб, ўйлантириб келган масалалар илгари сурилади. Парда кўтарилиши билан биз рангин, мунаввар оламни кўрамиз. Ёш ва азамат шоҳ Шаҳриёр севимли ёри билан хайрлашиб овга кетади. Фавқулодда унинг овдан қайтишига тўғри келади. Саройга келган шоҳ ёрини ўзга билан кўради. У замонлар бевафолар ўлимга маҳкум этиларди. Алданган эр, алданган шоҳ, ўзгалар олдида шарманда бўлган Шаҳриёр нафақат ёрини, балки барча келинчакларни, жувонларни қатл этишга ҳукм қилади. Қиз-жувонларга нафрат туйғуси юрагини чулғаб олади. Уларнинг нола-фиғони дарғазаб шоҳнинг шахтини қайтара олмайди. Шунда Ғазаб дунёсида Гўзаллик ва Донолик юз кўрсатади. Бу — Шаҳризодадир. У юз кўрсатиши билан мўъжиза юз беради — шоҳ қалбида Муҳаббат чечаклари ниш уради. Гарчи Шаҳриёр қизни севса-да, унга ҳам шафқат қилишни истамайди. Шунда Ақл билан Ғазаб, Муҳаббат билан Нафрат орасида кураш бошланади. Шаҳриёр Муҳаббат ва Ақлга дафъатан бўйсуна олмайди. У минг бир кеча Шаҳризодадан эртаклар тинглайди. Шу давр ичида қалбида одамларга, Муҳаббатга ва эзгуликка ишонч уйғонади...

Томоша тугагач, биз театр залида Озарбайжон ССР Композиторлар Союзи правлениесининг биринчи секретари, СССР халқ артисти, республика Олий Совети депутати Рауф Султонович Гажиевни учратдик.

— Бастакорларимиз ва санъаткорларимиз адабиёт ва санъат кунларига муносиб армуғонлар ҳозирлашди, — деди Рауф Султонович. — Икки қардош халқнинг дўстлиги улуғланган янги-янги асарлар яратилди. Биз ўзбек қардошларимиз эътиборига Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР халқ артисти, Ленин мукофоти ва СССР Давлат мукофотлари лауреати Қора Қораевнинг «Етти гўзал», «Момақалдироқ йўлидан», СССР халқ артисти, СССР Давлат мукофоти лауреати Фикрат Амировнинг «Минг бир кеча», Озарбайжон ССР халқ артисти А. Бадалбейлининг «Қиз қалъа» ва бошқа таниқли композиторларимизнинг энг сара опера ва балетларини ҳавола этамиз. Беқиёс меҳнат ва улкан жасорат билан яратилган бу нафис асарлар ўзбек қардошларимизга ҳам манзур бўлишига ишонгимиз келади.

Ғаффор ҲОТАМОВ.

Озарбайжон рақслари ўзининг жўшқин руҳи, жозибаси, ўйноқилиги билан ажралиб туради.

СУРАТДА: Кировобод тўқимачилик комбинати болалар ансамбли рақс ижро этмоқда.

С. Маҳкамов фотолари.

Бахтиёр ВАҲОБЗОДА

СЕВГИ САТРЛАРИ

Бахтиёр Ваҳобзода — қардош Озарбайжоннинг машҳур шоирларидан бири. Профессор ва йирик адабиётшунос олим. У қирқдан ортиқ шеърий китоблар муаллифи. Поэмалари, драматик ва илмий асарлари кенг жамоатчилик томонидан юксак баҳоланган. М. Ф. Охундов номидаги республика Давлат мукофоти лауреати Б. Ваҳобзода асарларида виждон ва бурч, садоқат ва муҳаббат, Ватан севгиси ва инсон саодати юксак шеърий оҳангларда куйланади.

Қуйида ҳурматли оқшомхонлар эътиборига шоирнинг муҳаббат лирикасидан намуналар ҳавола этилмоқда.

* * *

Қошингга, кўзингга боққаним маҳал,
Таърифу-тавсиф ўзи
Нега керакдир!
Чиройинг таърифга эмасдир маҳтал,
Ожиз — севги сўзи,
Севган юракдир!
Ҳали ёзилмаган шеърим монанд сен,
Жўшқин илҳомимга сатр-сатр кел.
Сенсан навбаҳорим, ҳазон кўнглимга
Кўкламдек уфуриб хушбўй атир, кел.

* * *

— Бу қандоқ илтижо, бу қандоқ нопа,
Эй юрак, сирларинг этгил ҳавола!
— Сўрама бу гапни бир нодон каби,
Билсам ўз-ўзимни, нақл бўлардим.
Агар англай олсам ўз истагимни,
Мен юрак бўлмасдим, ақл бўлардим!

БУ УЛУҒ ДУНЁ

Яхшики, сен борсан, шукр этмоқ керак.
Сен борсан,
мен борман,
дунё бор демак!
Яхшики, дунёда яшарсан, йўқса,
Не билан бўларди, айт, тўлик дунё!
Сенинг кўзларинг-ла кўзини очди
Бу ёруғ жаҳонга уйқулик дунё.
Яхшики, ҳиссимиз ошиб-тошибдир,
Юраклар, тилаклар зич ёндошибдир,
Сенинг қадамингга хуш ярашибдир
Бу юксак,
бу кекса,
бу улуғ дунё.

* * *

Умр бизга берилмас
Шундоқ яшамоқ учун.
Умр бизга берилар
Дунёнинг ташвишию,
Ғамини кўксимизда
Чекмоқ, ташимоқ учун.
Умр — қалбнинг, законнинг
Минг ишқи, минг амали.
Умр — ўлгандан сўнг ҳам
Яшамоқнинг тамали!

ЖАЙРОН

Сўрама, лопсан деб нечук қошимда!
Азалдан гўзаллик ишқи бошимда.
О, менинг қалбимга шавқ солган, санам,
Сенга, сендан ўзга, ҳайрон-ку олам.
Ой сендан уялиб юмар кўзини,
Ҳайронман, кел мени қийнама, жайрон!
Қанийди кўролсанг ўзинг ўзингни,
Мендан минг чандонроқ бўлардинг ҳайрон.

СОВУҚ ҚОТДИНГ

(РОМАНС)

Эй ёш ўғлон, олис кеча, тун чоғида,
Не изларсан дарвозамнинг қабоғида!
Сўйла, қандоқ туйғу билан қалбинг урар!
Шамол эсар, аёз кесар, қор қуюлар.
Гоҳ чекарсан, энтикарсан, гоҳ толарсан,
Тинмай кезиб, қор устига из соларсан.
Эй ёш ўғлон, менга айтар не гапинг бор!
Туйғуларинг қорга ёзиб қилма изҳор.
Оч қалбингни, тортинмагил, недир сўзинг!
Йўқса, мендан нечун жавоб тилар кўзинг!
Қўй, жавобим қолсин менинг бўлак вақтга,
Аёз кезар, қилич солиб дов-дарахтга,
Иссиққина кийинмабсан, эй ёш ўғлон,
Совқотдинг-ку, уйингга бор, тез шош, ўғлон!

* * *

Ватан ишқи барча ишқдан азалдир,
Она-элим, она-юртим гўзалдир.
Ўз жонимдир, ўз онамдир Ватаним,
Озарбайжон, мен — сеники, сен — маним.
Бу тупроқдан қувват олиб, яйрадик,
Ватан учун! биз яшадик, яратдик.
Булбул ўтмас гулистонсиз, чамансиз,
Биз ҳам ўлик бутоқлармиз Ватансиз.

Ж. ЖАББОРОВ
таржималари.

СЎЗ — МЕҲМОНЛАРИМИЗГА

ҲАЁТБАХШ ЛАВҲАЛАР

Сора САИДОВА,
Озарбайжон ССР Маданият министрлиги тасвирий санъат бошқармасининг бошлиғи.

Биз Озарбайжон адабиёти ва санъати вакилларини серқуёш Ўзбекистон пойтахти Тошкент меҳмондўстлик билан кутиб олганидан беҳад хурсандмиз. Сизнинг ўлкангиз бўйлаб ўтказадиган сафаримиз ўзининг мазмуни ва моҳияти билан мамлакатимиз халқларининг дўстлиги мустаҳкам эканлигини кўрсатади.

Озарбайжон маданияти кунларида ўзимизнинг кўп қиррали санъатимиз намуналарини қардошларимизга кўрсатиш шарафига муяссар бўлаётганлигимиздан ҳам мамнунмиз. Тошкентдаги энг замонавий кўргазма заллари санъатимиз намуналарини намойиш этиш учун ажратиб берилди.

Ўзбекистон Рассомлар союзининг кўргазмалар залида Озарбайжон тасвирий санъати кўргазмасини монтаж қилиб бўлдик. Унинг экспонатлари жанрларга бойлиги, тематик мавзусининг ранг-баранглиги билан ажралиб туради. Ундан 200 га яқин ижодкорнинг 300 дан ортиқ асари ўрин олган. Бу асарлар живопись, графика, ҳайкалтарошлик, плакат, театр декорацияси жанрларини қамраб олади.

Кўргазмага асарлари қўйилган муаллифлар орасида СССР халқ рассоми, СССР Бадиий академиясининг мухбир аъзоси Микаил Абдуллаев Гусейн ўғлининг «Қадрдон Ильич», республикада хизмат кўрсатган санъат арбоби Абдулхолиқ Абдул Али ўғлининг «Мусобақа ғолиблари», Нодир Абдураҳмоновнинг «Революция садолари», Тофиқ Оғабековнинг «Апшерон қўриқхонаси» сингари жозибали картиналари бор.

Биз бундан ташқари Ўзбекистон маданият министрлигининг марказий кўргазмалар залида манзарали амалий санъат асарлари кўргазмасини ҳам ташкил этдик. Унга 300 экспонат қўйилган. Бу экспонатлар, гиламлар, нафис сопол ва шиша буюмларидир. Озарбайжоннинг таниқли ҳунарманд уста санъаткорлари Летиф Керимов, Камал Алиев, Ариф Исмаилов ва бошқаларнинг ишлаган жозибали гиламлари томошабинни мафтун этмасдан қўймайди.

Бизнинг ўлкамизда болаларнинг ижод қилишига ҳам кўпгина қулай шароитлар яратилган. Саройлардаги жуда кўп студияларда бахтиёр фарзандлар она ўлка ва унинг кишиларини мадҳ этувчи расмларни чизиш билан банд бўладилар. Республика бўйича танлаб олинган 160 дан ортиқ боланинг сара асари Тошкентдаги СССР Халқлари дўстлиги тарихи музейига қўйилди. Ўзбекистон архитекторлар союзининг биносида очиладиган «Совет Озарбайжони» фотолар кўргазмаси ўлкамизнинг бугунги жўшқин ҳаёти ҳақида, унинг нефтчилари, қурувчилари ва зиёлилари ҳақида ҳикоя қилади.

Адабиёт ва санъат кунларида намойиш этиладиган бу кўргазмалар ва жойларда ўтказиладиган қатор учрашувлар икки ўлканинг маданий алоқалари тарихида нурафшон саҳифалар бўлиб қолади.

Озарбайжонда ўзбек адибларининг асарларини жуда ҳам севиб ўқишади. Уларнинг кўпгина китоблари бизнинг она тилимизда мунтазам чоп этилмоқда. Республика «Билимлар уйи»даги китоблар кўргазмасида ана шу нашр намуналарини кўриш мумкин. Кўргазмада Озарбайжон нашриётларида чоп этилган ва турли конкурсларда яхши совринлар билан тақдирланган жуда кўп қизиқарли китоблар бор.

Сиз ўзбек биродарларини ана шу кўргазмаларга таклиф этаётганлигимиздан чексиз хурсандмиз.

Шаҳримиздаги барча мактаблар қатори Киров районига қарашли Герман Титов номли 96-ўрта мактабда ҳам давлат имтиҳонлари муваффақиятли давом этмоқда. Чапдаги суратда мактаб имтиҳон комиссияси аъзоларини кўриб турибсиз. Ўнгдаги суратда эса 10-синфда тил ва адабиётдан имтиҳон вақти акс эттирилган.

И. Шоинғомов фотоси.

САЛОМАТЛИК ҲАҚИДА СУҲБАТЛАР

Ҳурматли редакция! Юрак неврози касаллиги ҳақида, ундан сақланиш тўғрисида мутахассис маслаҳатини беришингизни илтимос қиламан.

Т. НОДИРХЎЖАЕВ,
шахсий пенсионер.

Одамлар навқиронликни, бардамлик ва куч-қувватини иложи борича умр бўйи сақлашни, юрак қон-томир касалликларига чалинмасликни жуда қадим замонлардан бери орзу қилиб келишган.

ГАЗЕТХОН ИЛТИМОСИ

ЮРАК ГУЛДАН НОЗИК

Аммо соғлом умр кўриш, юрак қон-томир касалликларидан сақланиш ўз-ўзидан бўлмайди. Бунинг учун юрак-қон томир касалликларининг келиб чиқиш сабаблари, белгилари ва эҳтиёт масалаларини ҳам яхши билиш керак.

Табобат илмининг бобокалони Абу Али ибн Сино узоқ умр кўриш масалаларига ва юрак қон-томир хасталикларига тааллуқли тажрибалар ўтказиб, бу касалликлардан сақланиш учун жоҳил бўлмаслик, изтиробга тушмаслик ва кайф қилдирувчи ичимликларни ичмаслик, тамаки чекмаслик зарур эканлигини аниқлаган эди. Олим жисмоний машқ билан мунтазам шуғулланиш, нормал гигиена қоидаларига амал қилишга даъват этиш билан бирга, «Агар мунтазам равишда бадан тарбия машқлари билан шуғулланилса, дори-дармонларни истеъмол қилишга эҳтиёж қолмас эди», дейди.

Очиқ-равшанки, ҳозирги пайтда техника тараққиёти жадаллашган сари юрак қон-томир касалликлари кўпайиб бормоқда. Шубҳасиз, техника тараққий топгани сари жисмоний меҳнатга бўлган талаб камаяди. Бинобарин, мушаклар кам ҳаракат қилади, бундан ташқари машиналар шовқини асаб системасига таъсир этиб, юрак қон-томир касалликларининг келиб чиқишига олиб келади. Шунинг учун олимлар техникада шовқинни камайтиришга ҳаракат қилмоқдалар. Турар жой бинолари, корхоналар шовқинни кам ўтказадиган тарзда қурилмоқда.

Юрак ва қон-томир касалликларидан бири юрак неврозидир. Бу дард марказий асаб системаси фаолиятининг бузилиши оқибатида юзага келади. Кучли ҳаяжонланиш, қўрқиш, ваҳима, яқин кишисидан жудо бўлиш билан боғлиқ оғир изтироблар кўпинча юрак неврози касаллигига сабаб бўлади. Шунингдек, юрак неврозининг келиб чиқишида ва ривожланишида вақтида дам олмаслик, узоқ вақтгача тартибсиз меҳнат қилиш, ишда ва оиладаги келишмовчиликлар, тўғри овқатланмаслик, руҳий тушкунлик каби ҳолатлар ҳам сабаб бўлади. Ҳовлиқиш, салга ҳаяжонланиш, изтироб чекиш юракка ёмон таъсир қилади.

Касалликнинг дастлабки даврида бемор арзимаган нарсага ғижинаверадиган, жиззаки бўлиб қолади. Бундай одамларнинг феъл-атвори тез-тез ўзгариб туради, хотираси суст ва иш унуми паст бўлади. Дастлабки хурсандчилик, ёхуд нохушликлардан юрак ўйноғи бошланса, бора-бора юрак атрофида санчиқ пайдо бўлади. Бемор чап томонига ёнбошлаб ётганида, юраги дапқир-дапқир ўйнаб безовта қилади. Улар ҳаяжонланганида, баданнинг қизиб кетишидан шикоят қиладилар. Бундай беморнинг юрак қон-томирларида сезиларли ўзгаришлар кузатилмайди. Бироқ вегетатив асаб системасининг ҳолатига қараб, юрак уриши тезлашиши ёки секинлашиши мумкин, чунки бу касалликда кўзга кўринарли ўзгаришлар шу системада вужудга келади.

Аксарият беморларда вақти-вақти билан кўнгил айнаб, қон босими ўзгариб туради. Кечалари ҳаво етишмай, юрак соҳасидаги оғриқлар безовта қилади, яхши ухлай олмайди, тушкунликка тушади, атрофдаги ҳодисаларга бепарво ёки ташвиш билан қарайди.

Юрак қон-томир касалликларининг келиб чиқишида ички секреция безларининг фаолияти ҳам сабаб бўлади. Олимлар юрак қон-томир касалликлари эркаклар орасида 50 ёшгача, аёлларда эса 50 ёшдан кейин учрашини аниқлаганлар.

Юрак ва қон-томирлар неврозига эътибор бермаслик кўнгилсиз оқибатларга, яъни юракнинг оғир касалликларига сабаб бўлиши мумкин. Ёғли гўшт, мол ёғидан тайёрланган овқатларни ҳаддан ташқари кўп истеъмол қилиш ҳам юрак неврозининг тез ривожланишига олиб келади. Чунки, уларнинг таркибида холестерин кўп бўлади.

Тамаки чекиш ва спиртли ичимликлар ичиш юрак неврози касаллигининг ривожланишига сабаб бўлади. Бундай кишилар орасида юрак неврози, чекмайдиган ҳамда ичмайдиган кишиларга нисбатан ўн марта кўп учраши аниқланган. Тамаки ўпкани заҳарлаши билан бирга қонга сўрилиб, марказий асаб системасига, умуман организмга зарарли таъсир этади. Спиртли ичимликлар эса юракка, жигарга ва бошқа органларга катта зарар етказади.

Юрак неврози касаллигидан сақланишнинг энг муҳим шартларидан бири организмни мунтазам равишда чиниқтириб бориш, меъёрида жисмоний меҳнат билан шуғулланишдир, чунки иштиёқ билан меҳнат қилинса, киши ундан баҳра олади. Юрак неврозига учраган киши умидсизликка тушмаслиги, балки қунт билан даволаниши зарур. Оиладаги ва ишдаги хотиржамлик, тотувлик, осойишталик беморга ижобий таъсир қилади, шунинг учун беморнинг оила аъзолари уни ҳар хил кўнгилсиз ҳодисалардан холи тутишлари, унга қаттиқ тегадиган маломатли сўзларни айтмасликлари, уни ҳаяжонлантирмасликлари керак.

Касалликни муваффақиятли даволашнинг энг муҳим шартларидан бири мириқиб ухлашдир. Организмнинг, шу жумладан, юрак ва қон-томирларнинг фаолиятини бошқарадиган марказий асаб системаси уйқу вақтида дам олади, нормал ишлайдиган бўлиб қолади. Организмнинг соғлом бўлиши учун ўз вақтида дам олиш керак.

Кўпинча кишилар уйқусизлик ёки кам ухлашдан нолиб туриб, аслида ўзлари беш-олти соатлаб ухлаганликларини билишмайди. Уйқусизлик азобидан бўлар-бўлмасга ваҳимага тушиш кишиларни уйқу келтирадиган дори-дармонлардан фойдаланишга мажбур этади. Шуни унутмаслик керакки, кўпгина уйқу келтирадиган дори-дармонлар, шунингдек, спиртли ичимликлар уйқуга ёмон таъсир кўрсатади. Ортиқча ҳаяжонланиш, сал нарсага ғазабланиш ёки қўрқиш, доимо кайфиятни бузиб юбориш, нимадандир ҳадиксираш— буларнинг ҳаммаси киши уйқусини қочиради. Буни неврозга учраган кишилар мутлоқ унутмасликлари керак.

Юрак неврозида асосий диққат-эътиборни уйқу келтирадиган дори-дармонлар ичишга эмас, балки кишининг ортиқча ҳаяжонланишдан асрайдиган комплекс таъсир воситаларига қаратиш керак. Бу ўринда ишдаги ўзаро аҳиллик, оиладаги ҳамжиҳатлик катта роль ўйнайди.

Юрак неврози хасталигининг олдини олишда ва даволашда даволаш гимнастикасининг аҳамияти жуда катта. Гимнастика машқларини даволовчи врач белгилаб беради. Бу дардга чалинганлар врач кўрсатмаларига мунтазам амал қилиши, унинг маслаҳати билан иш тутиши керак.

Бемор кун тартиби жуда қатъий белгиланган бўлиши лозим. У ҳар куни камида 7— 8 соат ухлаши, маълум бир вақтда ётиб, бир вақтда туришга одатланиши лозим. Имконият бўлса, кундузи ҳам тушликдан олдин ёки тушликдан кейин бир-икки соат ётиб дам олиш яхши. Кунига тўрт маҳал оз-оздан, сифатли овқат еб туриш керак. Сутли ва таркибида аскорбин кислота, В группа витаминлари бўлган сабзавотли таомлар танага яхши сингади. Суюқликларни, айниқса, чойни камроқ ичиш лозим. Акс ҳолда юракка зўр келади, бу эса дарднинг оғирлашишига сабаб бўлади.

Киши ўз турмушида ҳар қандай масалада меъёрдан четга чиқмаслиги, саломатлигига бефарқ қарамаслиги, сабр-тоқатли ва матонатли бўлиши керак. Юрак гулдек нозик аъзо. Унга бепарво бўлиш ҳаётни хавф остида қолдириш демакдир. Шунинг учун юрагида бирор ўзгариш сезган киши тезда шифокорга мурожаат этиши лозим.

О. АЗИЗХЎЖАЕВ,
Ўзбекистон санитария, гигиена ва касб касалликлари илмий тадқиқот институтининг катта илмий ходими, медицина фанлари кандидати.

● БИЛИБ ҚЎЙГАН ЯХШИ

КРИМПЛЕН КЎЙЛАК КИЙСАНГИЗ

Кримплендан тикилган кўйлак, юбка, костюмлар жуда чиройли, одамга ярашади, шаклини йўқотмайди, чидайди, ғижим бўлмайди. Кримплен лавсан каби полиэфир материал ҳисобланади. Бу газламалар организм учун зарарли моддаларни ўзидан ажратмайди, одамни етарлича иссиқ тутади. Бироқ, унда синтетик толалардан тўқилган газламалардаги каби камчиликлар бор: ишқалангандa электр зарядлари ҳосил бўлади, сувни яхши шиммайди, дағал бўлади.

Ёзда кримплен кўйлак ичидан ип-газлама ёки вискозадан тикилган ички кийимлар кийиш тавсия этилади. Кримпленни ёзнинг иссиқ кунларида киймаган маъқул: синтетик газламада одам терлаб кетади, у эса терни яхши шиммайди.

Кун иссиқ пайтида кримплен кўйлак кийганда, одамнинг нафаси қайтади, тери узоқ вақтгача нам бўлиб турганидан салга таъсирланади. Шунинг учун аллергик касалликлар ёки тери хасталиклари бор кишилар кримплен киймасликлари керак.

Ҳаво совуқ пайтида кримплен костюм ёки кўйлак тагидан иссиқ ички кийим кийиш тавсия этилади. Бундан ташқари, совуқ ҳавода кримплен кўпроқ зарядланади. Электр зарядлари ҳосил бўлишини турли антистатик моддалар ёрдамида камайтириш ёки йўқотиш мумкин.

Кримплендан тикилган кийимларни тез-тез ювиб туриш керак; улар нисбатан тез кир бўлади, турли кир ювиш порошоклари ва пасталаридан ёки юқори сортли оқ кир совунидан фойдаланиш мумкин. Шундан кейин бир неча марта яхшилаб чайилади.

Кримплендан тикилган кийимлар химчисткага қабул қилинади.

М. ОРИФЖОНОВА
тайёрлаган.

«МЕДИЦИНА» НАШРИЁТИ ТУҲФАСИ

«ҲАЁТ СИРЛАРИ»

Қодир табиат ҳаётни жуда сирли яратган, инсоният унинг сир-асрорларини жуда қадимлардан ўрганиб келмоқда. Ҳайвонот оламидан тортиб, кўз илғамас жониворларгача сирли, кўп жумбоқларга тўлиб-тошиб ётибди. Олимларимиз ҳаётнинг ана шундай сирларини очиб, инсон учун ҳамма нарсани яратмоқдалар. «Ҳаёт сирлари» китоби ҳам фан оламидаги кўпгина янгиликлар ҳақида ҳикоя қилади. Бу китобни СССР Медицина фанлари академиясининг мухбир аъзоси, медицина фанлари доктори, профессор Абдураҳим Обидов ва медицина фанлари кандидати Абдуҳамид Ҳабиевлар ёзишган.

Шуниси диққатга сазоворки китобда одамларда касаллик пайдо қиладиган микроорганизмлар табиатининг сир-асрорлари атрофлича талқин қилинади, илонлар, ҳар хил заҳарли газандалар ҳақида маълумотлар ва қизиқарли қадимги тасаввурлар баён этилади. Шунингдек, авторлар диний хурофотлар, расм-русмлар ва медицина фанида эришилган янгиликлар ҳақида тушунчалар баён этишган.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

*РЕКЛАМА*РЕКЛАМА*РЕКЛАМА*РЕКЛАМА*

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 4/VI да **Ўжарлар**, 5/VI да **Она қизим.**

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— **«Кўзга кўринмас одам» фантастик саргузаштли аттракционнинг хайрлашув гастроллари** (19.30 да).

КИНО

4 ИЮНДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«ШИМОЛИЙ ОСЕТИЯ» — **Фестиваль.**

«21-РАҚАМЛИ ИШ» — **Навоий номли.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ТЕРГОВ»—**Қозоғистон** (жуфт соатларда, телефон: 35-29-93), **Дружба** (жуфт соатларда, телефон: 66-15-75), **Восток** (жуфт соатларда, телефон: 91-14-61).

«ҚАЙНОНА» — **ВЛКСМ 30 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон: 33-44-52).

«СПОРТ ҲАҚИДА БАЛЛАДА» — **Искра** (телефон: 39-14-59).

«И. И. ОБЛОМОВ ҲАЁТИДАН БИР НЕЧА КУН» — **Тинчлик** (18.30, 21.00).

«ОРҚАДАН УРИЛГАН ЗАРБА»— **Мир** (тоқ соатларда).

«ЧАПАНИ» — **Дружба** (жуфт соатларда, телефон: 66-15-75).

«ШАҲАР ҚАЛҚОНИ» — **Ғ. Ғулом номли** (17. 20.30).

«ЁШ ХОТИН» — **Навоий номли** (жуфт соатларда).

5 ИЮНДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«ШИМОЛИЙ ОСЕТИЯ» — **Фестиваль.**

«КИМ ҚЎҒИРЧОҚ ЎЙНАЙДИ»— **Ғунча.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ТЕРГОВ» — **Қозоғистон** (жуфт ва тоқ соатларда, телефон 35-29-93), **Дружба** (жуфт соатларда, телефон 66-15-75), **Восток** (жуфт соатларда, телефон 91-14-61).

«ҚАЙНОНА»— **ВЛКСМ 30 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52).

«СПОРТ ҲАҚИДА БАЛЛАДА» — **Искра** (телефон 39-14-59).

«И. И. ОБЛОМОВ ҲАЁТИДАН БИР НЕЧА КУН»—**Тинчлик** (12.30, 15.30, 18.30, 21.00).

«ОРҚАДАН УРИЛГАН ЗАРБА»— **Мир** (тоқ соатларда).

«ЖАВОБСИЗ ҚОЛГАН МУҲАББАТ» —**К. Ёрматов номли** (12, 13, 14, 16, 18, 19, 20, 21.00).

«ЧАПАНИ» —**Дружба** (12, 14, 16.00).

«АЛИЙ ЛАҚАБЛИ ЧЕГАРАЧИ ИТ»— **Дружба** (10.20, 12, 14, 16.00, 18, 20).

«ШАҲАР ҚАЛҚОНИ» —**Ғ. Ғулом номли** (11, 13, 17, 20.30).

«ЁШ ХОТИН» — **Навоий номли.**

Тошкент область Олмалиқ шаҳридаги 19-ўрта мактаб томонидан Йўлдошева Муборак номига берилган 025798 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Охунбобоев номли республика медицина билим юрти томонидан **Султонов Кўчқор** номига берилган 613 номерли йўқолган

ДИПЛОМ БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети

2-ТОШКЕНТ ПОЙАФЗАЛ ФАБРИКАСИ БАЗАСИДАГИ
149-ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1980—81 ўқув йили учун

ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАРНИ

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИ ҚОШИДАГИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА ЮҚОРИ МАЛАКАЛИ МУТАХАССИСЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ:

мўйнадўз-бичиқчи, тикувчи-мотористка, бичиқчи (чарм пойафзаллар ишлаб чиқариш бўйича), **техника контроли бўлими контролёри, пойафзал бошлиғини тайёрловчи, тикув машиналарининг ремонти бўйича слесарь, электр ускуналарига хизмат кўрсатиш ва уларни ремонт қилиш бўйича электромонтёр, якка пойафзаллар тикиш бўйича пойафзалчи.**

Ўқиш муддати ўрта маълумотлилар учун бир йил, тўлиқсиз ўрта маълумотлилар учун эса 2 йил.

Билим юрти қошида ишчи-ёшлар мактаби мавжуд.

Бошқа шаҳарликлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Ўрта маълумотлилар ҳар ойда 30 сўм ҳажмида стипендия билан таъминланадилар, тулиқсиз ўрта маълумотлилар эса давлат таъминотида бўладилар (кунига 3 маҳал овқат, кийим-бош).

Ишлаб чиқариш практикаси даврида ҳамма ўқувчиларга иш ҳақининг 50 проценти тўланади.

БИЛИМ ЮРТИ ҚОШИДА ВОКАЛ-ЧОЛҒУ, БИЧИШ ВА ТИКИШ, ТЎҚИШ, КИНО-ФОТО ТЎГАРАКЛАРИ ИШЛАЙДИ.

МАШҒУЛОТЛАР 1 СЕНТЯБРДА БОШЛАНАДИ.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: директор номига ёзилган ариза, турар жойидан справка, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, 3х4 см. ҳажмдаги 6 дона фотосурат.

ҲУЖЖАТЛАР ЯКШАНБА КУНИДАН ТАШҚАРИ ҲАР КУНИ СОАТ 9.00 ДАН 17.00 ГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Чилонзор райони, Домбробод массиви, Наққошлик кўчаси, 199-уй (16-троллейбус, 84-автобуснинг «Домбробод» массиви» бекати), метронинг «Собир Раҳимов» станцияси). Телефон 76-77-45).

АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ БЮРОСИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

«ТАШХИМСЕЛЬМАШ» ЗАВОДИГА

инженер-технологлар, инженер-конструкторлар, инженер-механиклар; токарлар, фрезерчилар, шлифовкачилар; слесарь-йиғувчилар, слесарь-асбобсозлар, слесарь-ремонтчилар, слесарь-сантехниклар, газ ускуналари ва автомобиллар ремонти бўйича слесарлар; машина, электрокара ҳайдовчилар, автокранчи, юкчилар, газ операторлар, йўнувчилар, ванналарни корректировка қилувчилар, бўёқчилар, электриклар, электр пайвандчилар, газ пайвандчилар

ШАҲАРЛАРАРО АЛОҚА ТАШКИЛОТАРИГА

коммутатор цехининг телефонисткалари. Аёллар 50 ёшда пенсияга чиқадилар.

ЧИЛОНЗОР РАЙОНИДАГИ ИХТИСОСЛАШГАН МОНТАЖ БОШҚАРМАЛАРИГА

технологик ускуналар ва трубопроводлар монтажи бўйича ҳамда қозон ускуналари монтажи бўйича слесарь-монтажчилар; электр-газ пайвандчилар, автокран машинистлари, юкчилар. Ёлғиз кишиларга ётоқхона берилади.

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ»НИНГ
153-ҚУРИЛИШ ТРЕСТИГА

ғишт терувчилар, дурадгорлар, сувоқчилар, бўёқчилар, облицовкачилар, бетончилар, дипломли пайвандчилар, электромонтёрлар, юкчилар. Ёлғиз кишиларга ётоқхона берилади.

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ»
«СТРОЙМЕХАНИЗАЦИЯ» ТРЕСТИНИНГ
1-МЕХАНИЗАЦИЯ БОШҚАРМАСИГА

газ пайвандчилар, токарлар, қурилиш машиналарини ремонт қилиш бўйича слесарлар, ЗИЛ ва КРАЗ автомашиналарининг ҳайдовчилари, автоэлектриклар, электриклар. Ёлғиз кишиларга ётоқхона берилади.

МУРОЖААТ УЧУН АДРЕСЛАР:

Марказий пункт— Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 5-хона.
Ленин район пункти— Т. Шевченко кўчаси, 56-уй.
Октябрь район пункти— У. Юсупов кўчаси, 3-уй.
Чилонзор район пункти—2-квартал, 3-уй.
Ҳамза район пункти— М. Ҳасанова кўчаси, 3-уй.
Фрунзе район пункти— Ш. Руставели кўчаси, 38-уй.
Куйбишев район пункти— К. Маркс кўчаси, 59-уй.
Киров район пункти— Энгельс кўчаси, 89-уй.
Собир Раҳимов район пункти— Қорасарой кўчаси, 270-уй.
Акмал Икромов район пункти— 22-квартал, 13-уй.
Сергели район пункти— район ижроия комитети, Совет Армияси майдони.

Ўзбек Давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

11 ИЮНЬ СОАТ 19.00 ДА

М. ҚОРИЁҚУБОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ

«ГЎЗАЛ» АНСАМБЛИНИНГ КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист, Қорақалпоғистон АССР халқ артисти

ГУЛШОД ОТАБОЕВА

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати

ҚИЗЛАРХОН ДЎСТМУҲАМЕДОВА

СОЛИСТЛАР:

ФАХРИДДИН УМАРОВ,

Ҳожиакбар ҲАМИДОВ, Ҳасан КАРИМОВ, Абдуқодир ЮСУПОВ, Гулнора АЪЗАМОВА, Гулнора ОДИЛОВА.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ.

«ГЎЗАЛ» ансамблининг бадиий раҳбари — композитор СУЛТОН АНВАРОВ.

Музика раҳбари — Туйғун ОТАБОЕВ.

МАКТАБЛАР, ИНТЕРНАТЛАР, МУАССАСАЛАР, КОРХОНАЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАР РАҲБАРЛАРИ ВА ГРАЖДАНЛАР

ДИҚҚАТИГА!

Тошкент область матлубот жамиятлари союзининг

ТАЙЁРЛОВ БОШҚАРМАСИ

«Венский голубой» ва «Белий великан» навли зотли қуёнларни нақд пулга ва нақд пулсиз ҳисоб-китоб йўли билан сотади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Ленин райони, Клара Цеткин кўчаси, 76-уй. Телефон. 56-56-09.

Тошкент шаҳар ижроия комитети

АҲОЛИГА МАИШИЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ БОШҚАРМАСИНИНГ

«ФОТОРЕКЛАМА» КОМБИНАТИ

Ҳурмат тахтасига ишлаб чиқариш илғорлари, Меҳнат ва Улуғ Ватан уруши ветеранларининг фотопортретларини тайёрлаб бериш билан боғлиқ ишларга

БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Мижознинг хоҳишига кўра фотограф юбилей кечалари, оилавий банкетлар ва бошқа хил тантанали маросимларга бориб, суратга олиши мумкин.

Нақд пул билан ёки пул ўтказиш йўли билан ҳақ тўланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Марказ-4, Маиший хизмат уйи. Телефонлар: 33-45-68, 33-50-85, 33-49-64.

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

4. VI. ЧОРШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

16.40 «Рус тили». 17.10 Спорт программаси: 1. От спорти бўйича СССР чемпионати. Уч кураш. Манежда юриш. Касаба союзларининг от спорти комплексидан олиб кўрсатилади. 2. Камондан отиш бўйича СССР чемпионати Касаба союзларининг Олимпиада комплексидан олиб кўрсатилади. 17.50 «Ёзги меҳнат чораги бошланди». 18.20 «Объектив». 18.50 Мультфильм. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Фан оламида». 20.00 Р. Шуманнинг қўшиқларини СССР халқ артисти Е. Образцова ижро этади. 20.25 «Карл Маркс. Навқиронлик йиллари». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-серия. 21.30 «Время» информацион программаси. 22.05 «Дўстларимиз чеҳраси». 22.50 «Дунё воқеалари». 23.05 Конфоланда халқ қуйлари ва рақсларининг халқаро фестивали (Франция).

Ўзбекистон телевидениесининг программалари

I

18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 Болалар учун фильм. «Бизда каникул бўлмайди». 18.30 Мактаб ўқувчилари учун. «Камалак». 19.00 «Автомобиль транспортида бригада пудрати». Бекобод шаҳар автокорхонасининг ҳайдовчиси Хабибулла Абдужабборов бригадаси иш тажрибасидан. 19.30 «Ахборот» информацион программаси (рус.). 19.45 «Пилла — бойлигимиз». 20.00 Ўзбекистон халқ шоираси Зулфия ижоди ҳақида видеофильм. 20.30 «Ахборот» информацион программаси. 20.50 Озарбайжон ССРда хизмат кўрсатган артист Ислом Ризаев концерти. 21.30 Москва «Время» информацион программаси. 22.05 Ўзбекистонда Озарбайжон ССР адабиёти ва санъати кунларининг очилишига бағишланган тантанали кеча. А. Навоий номли Давлат академик Катта театридан трансляция пайтида ёзиб олинган.

II

20.00 Кўрсатувлар программаси. 20.05 Янгиликлар. 20.25 «Ким бўлсам экан?». 20.55 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Физика. 21.55 «Пойтахт области далаларида». 22.25 «Кўл бўйида». Бадиий фильм. 2-серия. «Қиз».

5. VI. ПАЙШАНБА

АТРОФ МУҲИТНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ ХАЛҚАРО КУНИ

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

15.00 Янгиликлар. 15.20 Атроф муҳитни муҳофаза қилиш халқаро кунига бағишланган кинопрограмма. 16.15 Болалар учун. «Набирам бўласан». Телевизион бадиий фильм 2-серия. 17.30 «Ирина Колпакова рақсга тушади». 17.55 От спорти бўйича СССР чемпионати. Дала синовлари. Касаба союзларининг от спорти комплексидан олиб кўрсатилади. 18.25 «Миллионлар ленинча университети». «Социалистик экономикани бошқариш». Телетомошабинларнинг хатларига СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси П. Г. Бунич жавоб беради. 19.00 «Қувноқ нотачалар». 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Халқ ижодиёти». Телевизион кўрсатув. 20.15 «Сухановда ёз». Кинолавҳа. 20.25 «Карл Маркс. Навқиронлик йиллари». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 4-серия. 21.30 «Время» информацион программаси. 22.05 «Нима? Қаерда! Қачон?». Телевизион викторина. 23.05 «Дунё воқеалари». 23.20 «Гамлет». Фильм балет.

Ўзбекистон телевидениесининг программалари

I

17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 «Қувонч». Болалар учун фильм-концерт. 18.25 Мактаб ўқувчилари учун. «Ленин қадамжолари бўйлаб». 18.45 «Бугун— Атроф муҳитни муҳофаза қилиш халқаро куни». «Табиатга муҳаббат». 19.15 «Чорвачилик—зарбдор фронт». 19.30 «Ахборот» информацион программаси (рус.). 19.45 «Ойбек». Ҳужжатли фильм. («Ўзкинохроника»). 20.05 «Сен ҳақингда куйлайман Ватан». Озарбайжон совет композиторларининг қўшиқлари. Фильм-концерт. 20.30 «Ахборот» информацион программаси. 20.50 «Шодлик» ансамблининг солисти Г. Ёқубов ва А. Навоий номли Давлат академик Катта театрининг солисти Н. Урозова концерти (такрорий). 21.30 Москва. «Время» информацион программаси. 22.05 Ўзбекистонда Озарбайжон ССР адабиёти ва санъати кунлари адабий қисмининг очилишига бағишланган тантанали кеча «Баҳор» концерт залидан трансляция пайтида ёзиб олинган.

II

20.00 Кўрсатувлар программаси. 20.05 Янгиликлар. 20.25 Абитуриентлар учун. Она тили. 20.55 Реклама. 21.15 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Биз ишчи бўламиз». 21.45 «Свема», «Кеча, бугун, эртага». Ҳужжатли фильм. (рус.). 22.05 «Қонунга мувофиқ». Бадиий фильм («Озарбайжонфильм»).

Ўзбекистон ССР Алоқа министрлиги коллективи кекса алоқа ходими, пенсионер

Соат
ҚОДИРОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Октябрь район ошхоналар тресги маъмурияти, партия ва касаба союз ташкилотлари трестнинг собиқ ходими, республика миқёсидаги шахсий пенсионер, меҳнат ветерани

Фозилжон
ҲУСАИНОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қиладилар.

Абу Райҳон Беруний номидаги «Халқлар дўстлиги» орденли Тошкент политехника институти ректорати, партия ва касаба союз ташкилотлари ҳамда КПСС тарихи кафедраси коллективи шу кафедранинг лаборанткаси У. Қодировага отаси

Соат
ҚОДИРОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

4 ТОШКЕНТ ОҚШОМИ бет

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ»
(«ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ»)
— орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000. Тошкент — ГСП. Ленин кўчаси, 41. ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат — 33-57-02, бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат 32-53-83; қурилиш 32-58-85; шаҳар хўжалиги — 32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ — 32-54-19; фан мактаб ва олий ўқув юртлари—32-53-10; адабиёт ва санъат—32-56-81; ахборот — 33-28-95, спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари — 32-58-85; хатлар — 33-29-70; эълонлар бўлими — 33-81-42; нашриёт диспетчери 32-78-94 нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

4 ИЮНЬ, 1980 й. Р—13926. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Б—2080. 8